

บทที่ 4

ผลการสำรวจและการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการสำรวจและการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลในรูปตารางร้อยละแล้วบรรยายรายละเอียดของข้อมูลประกอบ โดยนำเสนอข้อมูลการฟ้องร้องดำเนินคดีอาญาความผิดฐานฉ้อโกง และข้อมูลทัศนคติความเห็นเกี่ยวกับให้ผู้เสียหายฟ้องร้องดำเนินคดีอาญา ตามลำดับ โดยมุ่งเน้นประเด็นดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทวิธีดำเนินการวิจัย ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การอภิปรายผลในบทต่อไป

4.1 ข้อมูลการฟ้องร้องดำเนินคดีอาญาความผิดฐานฉ้อโกง

ข้อมูลส่วนนี้จะแสดงถึงรายละเอียดสภาพความเป็นจริงในการดำเนินคดีอาญาความผิดฐานฉ้อโกงที่ยื่นฟ้องต่อศาลอาญา ศาลแขวงพระนครเหนือ และศาลแขวงดุสิต โดยผู้วิจัยจะนำเสนอในรูปข้อมูลทั่วไป และข้อมูลเปรียบเทียบสภาพการดำเนินคดีระหว่างการฟ้องโดยผู้เสียหายกับการฟ้องโดยพนักงานอัยการ ตามลำดับการดำเนินคดี ซึ่งในเบื้องต้นผู้วิจัยพบว่า ตามสถิติข้อมูลคดีของสำนักงานศาลยุติธรรม ในปี พ.ศ. 2547 มีคดีอาญาทุกประเภทที่ยื่นฟ้องต่อศาลทั่วประเทศเป็นจำนวนทั้งสิ้น 425,558 คดี และมีคดีความผิดฐานฉ้อโกงเป็นจำนวน 3,521 คดี ซึ่งคิดอัตราส่วนเป็นร้อยละ 0.83 ขณะที่ในคดีอาญาทุกประเภทดังกล่าวมีคดีความที่ยื่นฟ้องต่อศาลอาญาจำนวน 7,804 คดี ศาลแขวงพระนครเหนือ จำนวน 14,867 คดี และศาลแขวงดุสิต จำนวน 7,615 คดี ซึ่งศาลทั้งสามมีปริมาณคดีที่ยื่นฟ้องมากเป็นอันดับต้นๆ เมื่อเปรียบเทียบกับคดีที่ยื่นฟ้องต่อศาลชั้นต้น และเมื่อรวมคดีที่ยื่นฟ้องต่อศาลทั้งสามดังกล่าวจะมีอัตราส่วนเป็นร้อยละ 7.12 ของคดีอาญาที่ยื่นฟ้องต่อศาลทั่วประเทศ โดยผู้วิจัยได้ทำการสำรวจคดีอาญาความผิดฐานฉ้อโกงที่ยื่นฟ้องต่อศาลทั้งสามดังกล่าวในปี พ.ศ. 2547 ซึ่งสามารถตรวจพบสำนวนคดี จำนวน 225 คดี ปรากฏรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1.1 สภาพคดีความผิดฐานฉ้อโกง

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลคดีจำแนกตามศาล บุคคลที่ยื่นฟ้อง การดำเนินการอย่างอื่นในมูลความผิดที่ยื่นฟ้อง มาตรการความผิดที่ฟ้อง และการฟ้องความผิดฐานอื่นรวมกันมากับความผิดฐานฉ้อโกง ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 4.1.1.1 ความถี่และร้อยละของคดีจำแนกตามศาล

ศาล	ความถี่	ร้อยละ
ศาลอาญา	60	26.70
ศาลแขวงพระนครเหนือ	111	49.30
ศาลแขวงเขตดุสิต	54	24.00
รวม	225	100.00

จากตารางพบว่า คดีที่สำรวจเป็นคดีที่ยื่นฟ้องต่อศาลแขวงพระนครเหนือมากที่สุด (ร้อยละ 49.30) รองลงมาคือ ศาลอาญา (ร้อยละ 26.70) และศาลแขวงดุสิต (ร้อยละ 24.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.1.1.2 ความถี่และร้อยละของคดีจำแนกตามบุคคลผู้ยื่นฟ้อง (N=225)

โจทก์ที่ยื่นฟ้องคดี	ความถี่	ร้อยละ
พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้อง	158	70.22
ผู้เสียหายเป็นผู้ฟ้อง	67	29.78

จากตารางพบว่า คดีที่สำรวจมีพนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องมากกว่า (ร้อยละ 70.22) คดีที่ผู้เสียหายฟ้องร้องโดยตรงต่อศาล (ร้อยละ 29.78)

ตารางที่ 4.1.1.3 ความถี่และร้อยละของการดำเนินการอย่างอื่นในมูลความผิดที่ผู้เสียหายยื่นฟ้อง (N=67)

การดำเนินการอย่างอื่นในมูลความผิดที่ผู้เสียหายยื่นฟ้อง	ความถี่	ร้อยละ
ผู้เสียหายไม่ได้ร้องทุกข์	63	94.03
มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีมาแล้ว	0	0.00
มีคดีอยู่ระหว่างการดำเนินการของเจ้าพนักงาน	4	5.97

จากตารางพบว่า คดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้อง จำนวน 67 คดี ตามตารางที่ 4.1.1.2 ส่วนใหญ่ผู้เสียหายนำคดีมาฟ้องโดยไม่ได้ร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงาน (ร้อยละ 94.03) โดยมีคดีที่ผู้เสียหายเคยร้องทุกข์ไว้และอยู่ระหว่างการดำเนินการของเจ้าพนักงานแล้วผู้เสียหายนำคดีมาเองด้วย ร้อยละ 5.97 โดยไม่ปรากฏข้อมูลว่ามีคดีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีมาแล้วผู้เสียหายนำมาฟ้องอีก ทั้งนี้ ข้อมูลการดำเนินการดังกล่าวเป็นข้อมูลตามที่ปรากฏในคำฟ้อง คำร้องคำแถลงของคู่ความ และรายงานกระบวนการพิจารณาของศาล ซึ่งอาจมีความจริงที่แตกต่างจากนี้ได้

ด้านข้อมูลที่ว่าผู้เสียหายได้ดำเนินการอย่างอื่นในมูลความผิดเดียวกับคดีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องหรือไม่ ไม่ปรากฏในสำนวนคดีของศาลที่ผู้วิจัยได้สำรวจจึงมีความเป็นไปได้ทั้งผู้เสียหายไม่ได้ดำเนินการอย่างอื่น หรือดำเนินการแต่ไม่ได้มีการรายงานเข้ามาในคดีของเจ้าพนักงาน

ตารางที่ 4.1.1.4 ความถี่และร้อยละของมาตรการความผิดที่ฟ้อง (N=225, เลือกได้มากกว่า 1)

มาตรการความผิดที่ฟ้อง	ความถี่	ร้อยละ
341	175	77.78
342	14	6.22
343	12	5.33
344	0	0.00
345	45	20.00
346	1	0.44
347	0	0.00

จากตารางพบว่า คดีที่สำรวจมีการฟ้องร้องให้รับผิดตามมาตรา 341 มากที่สุด (ร้อยละ 77.78) รองลงมาคือ มาตรา 345 (ร้อยละ 20.00) มาตรา 342 (ร้อยละ 6.22) มาตรา 343 (ร้อยละ 5.33) และมาตรา 346 (ร้อยละ 0.44) ตามลำดับ โดยไม่มีการฟ้องร้องให้รับผิดตามมาตรา 344 และมาตรา 347

ตารางที่ 4.1.1.5 ความถี่และร้อยละมาตรการความผิดที่ฟ้อง จำแนกตามคดีของอัยการและผู้เสียหาย

มาตรการความผิดที่ฟ้อง	อัยการฟ้อง (N=158)		ผู้เสียหายฟ้อง (N=67)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
341	108	68.35	67	100.00
342	12	7.59	2	2.99
343	8	5.06	4	5.97
344	0	0.00	0	0.00
345	45	28.48	0	0.00
346	0	0.00	1	1.49
347	0	0.00	0	0.00

จากตารางพบว่า คดีของพนักงานอัยการ จำนวน 158 คดี ตามตารางที่ 4.1.1.2 มีการฟ้องร้องให้รับผิดตามมาตรา 341 มากที่สุด (ร้อยละ 68.35) รองลงมาคือ มาตรา 345 (ร้อยละ 28.48) มาตรา 342 (ร้อยละ 7.59) และมาตรา 343 (ร้อยละ 5.06) ตามลำดับ ส่วนมาตรา 344 มาตรา 346 และมาตรา 347 ไม่มีการฟ้องร้อง

ส่วนคดีของผู้เสียหาย จำนวน 67 คดี มีการฟ้องร้องให้รับผิดตามมาตรา 341 มากที่สุด (ร้อยละ 100.00) ส่วนมาตราความผิดที่ฟ้องรองลงมาได้แก่ มาตรา 343 (ร้อยละ 5.97) มาตรา 342 (ร้อยละ 2.99) และมาตรา 346 (ร้อยละ 1.49) ตามลำดับ ส่วนมาตรา 344 มาตรา 345 และมาตรา 347 ไม่มีการฟ้องร้อง

ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าทั้งพนักงานอัยการและผู้เสียหายต่างฟ้องร้องให้รับผิดตามมาตรา 341 มากที่สุด โดยเฉพาะคดีของผู้เสียหายมีการฟ้องให้รับผิดตามมาตรานี้รวมมาด้วยทุกคดี มาตรา 342 มีจำนวนและสัดส่วนการฟ้องของพนักงานอัยการมากกว่าผู้เสียหาย มาตรา 343 มีจำนวนคดีที่พนักงานอัยการฟ้องร้องให้รับผิดมีมากกว่า แต่หากพิจารณาจากสัดส่วนต่อคดีที่แต่ละฝ่ายได้ยื่นฟ้องจะพบว่าสัดส่วนในการฟ้องตามมาตรานี้ของผู้เสียหายมีมากกว่าพนักงานอัยการเล็กน้อย มาตรา 345 มีเฉพาะพนักงานอัยการฝ่ายเดียวที่ยื่นฟ้อง ส่วนความผิดตามมาตรา 346 มีการฟ้องร้องเพียงคดีเดียวซึ่งเป็นการฟ้องโดยผู้เสียหาย

ตารางที่ 4.1.1.6 ความถี่และร้อยละของการฟ้องความผิดฐานอื่นรวมกันมากับความผิดฐานข้อ โกง (N=225)

การฟ้องความผิดฐานอื่นรวมกันมา	ความถี่	ร้อยละ
ไม่มีการฟ้องความผิดฐานอื่นรวมกันมา	167	74.22
มีการฟ้องความผิดฐานอื่นรวมกันมา	58	25.78

จากตารางพบว่า คดีที่สำรวจมีการฟ้องเฉพาะความผิดฐานข้อ โกงเพียงอย่างเดียวมากกว่า (ร้อยละ 74.22) การฟ้องความผิดฐานอื่นรวมมาด้วย (ร้อยละ 25.78)

ตารางที่ 4.1.1.7 ความถี่และร้อยละของการฟ้องความผิดฐานอื่นรวมมากับความผิดฐานข้อ โกง จำแนกตามคดีของอัยการและผู้เสียหาย

การฟ้องความผิดฐานอื่นรวมกันมา	อัยการฟ้อง (N=158)		ผู้เสียหายฟ้อง (N=67)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ไม่มีการฟ้องความผิดฐานอื่นรวมกันมา	114	72.15	53	79.10
มีการฟ้องความผิดฐานอื่นรวมกันมา	44	27.85	14	20.90

จากตารางพบว่า คดีของพนักงานอัยการมีการฟ้องเฉพาะความผิดฐานฉ้อโกงเพียงอย่างเดียวมากกว่า (ร้อยละ 72.15) การฟ้องความผิดฐานอื่นรวมมาด้วย (ร้อยละ 25.78) เช่นเดียวกับคดีของผู้เสียหายที่มีการฟ้องเฉพาะความผิดฐานฉ้อโกงเพียงอย่างเดียวมากกว่า (ร้อยละ 79.10) การฟ้องความผิดฐานอื่นรวมมาด้วย (ร้อยละ 20.90) โดยที่สัดส่วนในการฟ้องความผิดฐานอื่นรวมมาด้วยในคดีที่พนักงานอัยการและผู้เสียหายยื่นฟ้องมีความใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 4.1.1.8 ความถี่และร้อยละของประเภทความผิดฐานอื่นที่ฟ้องรวมกันมากับความผิดฐานฉ้อโกง (N=58)

ประเภทความผิดฐานอื่นที่ฟ้องรวมกัน	ความถี่	ร้อยละ
เป็นความผิดต่อส่วนตัวทั้งหมด	7	12.07
มีความผิดต่อแผ่นดินรวมอยู่ด้วย	51	87.93

จากตารางพบว่า คดีความผิดฐานฉ้อโกงที่มีการฟ้องความผิดฐานอื่นรวมกันด้วยจำนวน 58 คดี ตามตารางที่ 4.1.1.6 ประเภทความผิดที่ฟ้องรวมกันมามีความผิดต่อแผ่นดินรวมอยู่ด้วยมากกว่า (ร้อยละ 87.93) คดีที่มีเฉพาะความผิดส่วนตัว (ร้อยละ 12.07)

ตารางที่ 4.1.1.9 ความถี่และร้อยละของประเภทความผิดฐานอื่นที่ฟ้องรวมกันมากับความผิดฐานฉ้อโกง จำแนกตามคดีของอัยการและผู้เสียหาย

ประเภทความผิดฐานอื่นที่ฟ้องรวมกัน	อัยการฟ้อง (N=44)		ผู้เสียหายฟ้อง (N=14)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
เป็นความผิดส่วนตัวทั้งหมด	1	2.27	6	42.86
มีความผิดต่อแผ่นดินรวมอยู่ด้วย	43	97.73	8	57.14

จากตารางพบว่า คดีที่มีการฟ้องความผิดฐานอื่นรวมกันด้วย ตามตารางที่ 4.1.1.7 ซึ่งมีคดีของพนักงานอัยการ จำนวน 44 คดี ปรากฏว่า มีการฟ้องความผิดต่อแผ่นดินรวมมาด้วยเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 97.73) ส่วนคดีของผู้เสียหาย จำนวน 14 คดี มีการฟ้องความผิดต่อแผ่นดินรวมมาด้วยมากกว่า (ร้อยละ 57.14) คดีที่มีความผิดส่วนตัวทั้งหมด (ร้อยละ 42.86)

ข้อมูลสภาพคดีความผิดฐานฉ้อโกงที่ฟ้องร้องสรุปได้ว่า คดีความผิดฐานฉ้อโกงจะถูกฟ้องต่อศาลแขวงมากกว่าเนื่องจากความผิดในส่วนนี้ส่วนใหญ่มีต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท ขณะที่คดีที่จะนำไปยื่นฟ้องต่อศาลอาญาได้จะต้องเป็นกรณีกระทำความผิดตามมาตรา 342 มาตรา 343 มาตรา 347 หรือมีการฟ้องคดีความผิดอื่นที่มีโทษสูงกว่านี้รวม

มาด้วย ซึ่งในคดีที่สำรวจพบว่า มีการฟ้องร้องในข้อหาความผิดตามมาตรา 341 มากที่สุด ทั้งใน ส่วนคดีของพนักงานอัยการและผู้เสียหาย โดยเฉพาะคดีของผู้เสียหายมีการฟ้องให้รับผิดตามมาตรา นี้รวมมาด้วยทุกคดี นอกจากนี้ยังพบว่ามีการฟ้องให้รับผิดตามมาตรา 345 มากในลำดับรองลงมาโดยพนักงานอัยการเป็นฝ่ายยื่นฟ้องความผิดมาตรา นี้ทั้งหมด

ด้านสัดส่วนของผู้ฟ้องคดีพบว่า มีคดีที่พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องมากกว่า ทั้งนี้ คดีที่พนักงานอัยการฟ้องเกือบทั้งหมดจะมาจากการร้องทุกข์ของผู้เสียหายเนื่องจากความผิดส่วนนี้ นอกจากมาตรา 343 แล้วเป็นความผิดต่อส่วนตัวที่เจ้าพนักงานจะสอบสวนฟ้องร้องได้ต่อเมื่อมีการ ร้องทุกข์เสียก่อน โดยเฉพาะในความผิดฐานฉ้อโกงค่าอาหารตามมาตรา 345 ผู้เสียหายได้มอบคดี ให้เจ้าพนักงานเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมด ส่วนข้อมูลที่ว่า เมื่อผู้เสียหายร้องทุกข์แล้วได้ไปดำเนินการ อย่างอื่นด้วยหรือไม่ ไม่ปรากฏในสำนวนคดีของศาล ขณะที่คดีที่ผู้เสียหายฟ้องเองนอกจากจะได้ ฟ้องความผิดตามมาตรา 341 ทุกคดีแล้วยังปรากฏว่าได้มีการฟ้องข้อหาความผิดตามมาตรา 343 รวมมาด้วยมากในลำดับรองลงมา รวมทั้งยังปรากฏว่าผู้เสียหายได้ยื่นฟ้องความผิดฐานอื่นนอกจาก ข้อหาฉ้อโกงรวมมาด้วย ร้อยละ 20.90 ของคดีที่ขึ้นฟ้องทั้งหมด ซึ่งในจำนวนคดีดังกล่าวมีสัดส่วน มากกว่าครึ่งหนึ่งที่เป็นกรณีความผิดต่อแผ่นดินรวมอยู่ด้วย ส่วนข้อมูลว่าผู้เสียหายได้ดำเนินการ อย่างอื่นในมูลความผิดที่ขึ้นฟ้องหรือไม่ พบว่า ในคำฟ้องของผู้เสียหายส่วนใหญ่ระบุว่านำคดีมา ฟ้องโดยไม่ได้รับร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงาน และมีคดีร้อยละ 5.97 ที่ได้ร้องทุกข์ไว้และยังมีคดีอยู่ระหว่างการดำเนินการของเจ้าพนักงาน ในขณะที่ผู้เสียหายนำคดีมาฟ้อง

4.1.2 สภาพการดำเนินคดีความผิดฐานฉ้อโกง

ส่วนนี้ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลคดีในเรื่องการไต่สวนมูลฟ้อง การมีทนายความ ของจำเลย การควบคุมตัวหรือขังจำเลยในระหว่างพิจารณา การขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมในคดี การ ดำเนินคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา และช่องทางในการได้รับการเยียวยาความเสียหายของ ผู้เสียหาย ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 4.1.2.1 ความถี่และร้อยละของการไต่สวนมูลฟ้อง (N=225)

การไต่สวนมูลฟ้อง	ความถี่	ร้อยละ
ไม่มีการไต่สวนมูลฟ้อง	175	77.78
มีการไต่สวนมูลฟ้อง	50	22.22

จากตารางพบว่า ในการดำเนินคดีความผิดฐานฉ้อโกงมีคดีที่ไม่มีการไต่สวนมูลฟ้องมากกว่า (ร้อยละ 77.78) คดีที่มีการไต่สวนมูลฟ้อง (ร้อยละ 22.22)

ตารางที่ 4.1.2.2 ความถี่และร้อยละของการได้สวนมูลฝอย จำแนกตามคดีของอัยการและผู้เสียหาย

การได้สวนมูลฝอย	อัยการฟ้อง (N=158)		ผู้เสียหายฟ้อง (N=67)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
	ไม่มีการได้สวนมูลฝอย	158	100.00	17
มีการได้สวนมูลฝอย	0	0.00	50	74.63

จากตารางพบว่า คดีความผิดฐานฉ้อโกงที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องไม่มีการได้สวนมูลฝอยเลย (ร้อยละ 100.00) ทั้งนี้ เนื่องจากคดีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องกฎหมายบัญญัติให้ศาลไม่จำเป็นต้องได้สวนมูลฝอยเว้นแต่ศาลจะเห็นสมควร ส่วนคดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องซึ่งกฎหมายบังคับให้ศาลต้องทำการได้สวนมูลฝอย ปรากฏว่า มีคดีที่ไม่มีการได้สวนมูลฝอย ร้อยละ 25.37 ของคดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้อง ทั้งนี้ เนื่องจากคดีเหล่านี้ได้ยุติลงก่อนที่จะทำการได้สวนมูลฝอย เพราะศาลไม่รับฟ้อง หรือยกฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้อง หรือจำหน่ายคดีออกจากสารบบความเพราะผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง หรือยอมความกัน (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมจากตารางที่ 4.1.3.2)

ตารางที่ 4.1.2.3 ความถี่และร้อยละการใช้สิทธิของจำเลยในวันได้สวนมูลฝอย (N=50)

การใช้สิทธิของจำเลยในวันได้สวนมูลฝอย	ความถี่	ร้อยละ
จำเลยไม่มาศาล	23	46.00
จำเลยมาศาลแต่ไม่ตั้งทนายความมาซักค้านพยาน	1	2.00
จำเลยตั้งทนายความมาซักค้านพยาน	26	52.00

จากตารางพบว่า คดีที่มีการได้สวนมูลฝอย จำนวน 50 คดี ตามตารางที่ 4.1.2.2 ซึ่งเป็นคดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องทั้งหมดนั้น จำเลยได้ใช้สิทธิในการแต่งตั้งทนายความมาซักค้านพยานของโจทก์มากที่สุด (ร้อยละ 52.00) รองลงมาคือ จำเลยไม่มาศาล (ร้อยละ 46.00) และจำเลยมาศาลแต่ไม่ตั้งทนายความมาซักค้านพยาน (ร้อยละ 2.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.1.2.4 ความถี่และร้อยละการมีทนายความของจำเลย (N=225)

การมีทนายความของจำเลย	ความถี่	ร้อยละ
จำเลยไม่มีทนายความ	105	46.67
จำเลยมีทนายความ	120	53.33

จากตารางพบว่า ในการดำเนินคดีความผิดฐานฉ้อโกงมีคดีที่จำเลยมีทนายความในการดำเนินคดีมากกว่า (ร้อยละ 53.33) คดีที่จำเลยไม่มีทนายความ (ร้อยละ 46.47)

ตารางที่ 4.1.2.5 ความถี่และร้อยละการมีทนายความของจำเลย จำแนกตามคดีของอัยการและผู้เสียหาย

การมีทนายความของจำเลย	อัยการผู้ฟ้อง (N=158)		ผู้เสียหายผู้ฟ้อง (N=67)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
จำเลยไม่มีทนายความ	73	46.20	33	49.25
จำเลยมีทนายความ	85	53.80	34	50.75

จากตารางพบว่า คดีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องมีคดีที่จำเลยมีทนายความมากกว่า (ร้อยละ 53.80) คดีที่จำเลยไม่มีทนายความเล็กน้อย (ร้อยละ 46.20) เช่นเดียวกับคดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องซึ่งมีคดีที่จำเลยมีทนายความใกล้เคียง (ร้อยละ 50.75) กับคดีที่จำเลยไม่มีทนายความ (ร้อยละ 49.25)

ตารางที่ 4.1.2.6 ความถี่และร้อยละของการได้มาซึ่งทนายความของจำเลย จำแนกตามคดีของอัยการและผู้เสียหาย

การได้มาซึ่งทนายความของจำเลย	อัยการฟ้อง (N=85)		ผู้เสียหายฟ้อง (N=34)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
จำเลยจัดหาทนายเอง	72	84.70	33	97.05
รัฐจัดหาทนายให้	14	15.30	1	2.95

จากตารางพบว่า คดีความผิดฐานฉ้อโกงที่จำเลยมีทนายความ ตามตารางที่ 4.1.2.5 ซึ่งเป็นคดีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้อง จำนวน 85 คดี จำเลยจะเป็นผู้ว่าจ้างจัดหาทนายความเองมากกว่า (ร้อยละ 84.70) รัฐจัดหาให้ (ร้อยละ 15.30) ส่วนคดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้อง จำนวน 34 คดี จำเลยจะเป็นผู้จัดหาทนายความเองเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 97.05)

ตารางที่ 4.1.2.7 ความถี่และร้อยละของการควบคุมตัวหรือขังจำเลยในระหว่างพิจารณา (N=225)

การควบคุมตัวหรือขังจำเลยในระหว่างการพิจารณา	ความถี่	ร้อยละ
ไม่มีการขังจำเลยในระหว่างพิจารณา	97	43.11
จำเลยถูกควบคุมตัวและขังในระหว่างพิจารณา	47	20.89
จำเลยถูกควบคุมตัวแต่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวโดยไม่ต้องมีประกันและหลักประกัน	16	7.11
จำเลยถูกควบคุมตัวแต่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวโดยมีประกันหรือหลักประกัน	62	27.56
อื่นๆ	1	0.44

จากตารางพบว่า ในการดำเนินคดีความผิดฐานฉ้อโกงมีคดีที่จำเลยไม่ถูกขังในระหว่างพิจารณามากที่สุด (ร้อยละ 43.11) รองลงมาคือ จำเลยถูกควบคุมตัวแต่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวโดยมีประกันหรือหลักประกัน (ร้อยละ 27.56) จำเลยถูกควบคุมตัวและขังในระหว่างพิจารณา (ร้อยละ 20.89) และจำเลยถูกควบคุมตัวแต่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวโดยไม่ต้องมีประกันและหลักประกัน (ร้อยละ 7.11) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.1.2.8 ความถี่และร้อยละของการควบคุมตัวหรือขังจำเลยในระหว่างพิจารณา จำแนกตามคดีของอัยการและผู้เสียหาย

การควบคุมตัวหรือขังจำเลยในระหว่างการพิจารณา	อัยการฟ้อง (N=158)		ผู้เสียหายฟ้อง (N=67)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ไม่มีการขังจำเลยในระหว่างพิจารณา	43	27.22	54	80.60
จำเลยถูกควบคุมตัวและขังในระหว่างพิจารณา	47	29.75	0	0.00
จำเลยถูกควบคุมตัวแต่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวโดยไม่ต้องมีประกันและหลักประกัน	8	5.06	8	11.94
จำเลยถูกควบคุมตัวแต่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวโดยมีประกันหรือหลักประกัน	58	36.71	5	7.46
อื่นๆ	1	0.63	0	0.00

จากตารางพบว่า คดีความผิดฐานฉ้อโกงที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องมีคดีที่จำเลยถูกควบคุมตัวแต่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวโดยมีประกันหรือหลักประกันมากที่สุด (ร้อยละ 36.71) รองลงมาคือ จำเลยถูกควบคุมตัวและขังในระหว่างพิจารณา (ร้อยละ 29.75) จำเลยไม่ถูกขังใน

ระหว่างพิจารณา (ร้อยละ 27.22) และจำนวนถูกควบคุมตัวแต่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวโดยไม่ต้องมีประกันและหลักประกัน (ร้อยละ 5.06) ตามลำดับ ทั้งนี้ คดีที่ไม่มีการขังจำเลยในระหว่างพิจารณามีสาเหตุเนื่องมาจากจำเลยให้การรับสารภาพและศาลมีคำพิพากษาในวันที่ยื่นฟ้อง

ขณะที่คดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้อง ส่วนใหญ่จะไม่มีการควบคุมหรือขังจำเลยในระหว่างพิจารณา (ร้อยละ 80.60) รองลงมาคือ จำเลยถูกควบคุมตัวแต่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวโดยไม่ต้องมีประกันและหลักประกัน (ร้อยละ 11.94) และจำนวนถูกควบคุมตัวแต่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวโดยมีประกันหรือหลักประกัน (ร้อยละ 7.46) ตามลำดับ ซึ่งสาเหตุที่ไม่มีการควบคุมหรือขังจำเลยในคดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องเนื่องจากคดีเหล่านั้น ได้ยุติลงก่อนศาลประทับฟ้องหรือนัดสอบคำให้การ หรือศาลประทับฟ้องแล้วแต่ยังไม่สามารถติดตามจับตัวจำเลยมาดำเนินคดีได้ (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมจากตารางที่ 4.1.3.2)

ตารางที่ 4.1.2.9 ความถี่และร้อยละของการขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมในคดี (N=225)

การขอเข้าเป็นโจทก์ร่วม	ความถี่	ร้อยละ
ไม่มีการขอเป็นโจทก์ร่วม	217	96.44
มีการขอเป็นโจทก์ร่วม	8	3.56

จากตารางพบว่า คดีความผิดฐานฉ้อโกงส่วนใหญ่ไม่มีการขอเป็นโจทก์ร่วม (ร้อยละ 96.44) โดยมีเพียงร้อยละ 3.56 เท่านั้นที่มีการขอร่วมเป็นโจทก์

ตารางที่ 4.1.2.10 ความถี่และร้อยละของการขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมในคดี จำแนกตามคดีของอัยการและผู้เสียหาย

การขอเข้าเป็นโจทก์ร่วม	อัยการฟ้อง (N=158)		ผู้เสียหายฟ้อง (N=67)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ไม่มีการขอเป็นโจทก์ร่วม	150	94.94	67	100.00
มีการขอเป็นโจทก์ร่วม	8	5.06	0	0.00

จากตารางพบว่า คดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องพนักงานอัยการไม่ได้ขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมด้วยเลย ส่วนคดีที่พนักงานอัยการฟ้องมีผู้เสียหายขอเข้าร่วมเป็นโจทก์แต่มีสัดส่วนเล็กน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนคดีทั้งหมดที่พนักงานอัยการยื่นฟ้อง (ร้อยละ 5.06)

ตารางที่ 4.1.2.11 ความถี่และร้อยละของการดำเนินคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา (N=225)

รูปแบบการดำเนินคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา	ความถี่	ร้อยละ
พนักงานอัยการขอให้คืนทรัพย์สินหรือใช้ราคาแทน	146	64.89
ผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีส่วนแพ่งรวมมาในคดีอาญา	5	2.22
ผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีส่วนแพ่งต่างหากต่อศาลอื่น	1	0.44
ไม่ปรากฏข้อมูล	73	32.44

จากตารางพบว่า การดำเนินคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาในกรณีฐานฉ้อโกง มีคดีที่พนักงานอัยการขอให้คืนทรัพย์สินหรือใช้ราคาแทนมากที่สุด (ร้อยละ 64.89) รองลงมาคือ ผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีส่วนแพ่งรวมมาในคดีอาญา (ร้อยละ 2.22) และผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีส่วนแพ่งต่างหากต่อศาลอื่น (ร้อยละ 0.44) ตามลำดับ โดยที่มีคดีร้อยละ 32.44 ที่ไม่ปรากฏข้อมูลว่าได้ดำเนินการอย่างไร ซึ่งอาจมีความเป็นไปได้ทั้งผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีส่วนแพ่งต่างหากแต่ไม่ได้แถลงไว้ในคดีอาญา หรือผู้เสียหายไม่ได้ดำเนินคดีในทางแพ่ง ขณะที่การให้สิทธิผู้เสียหายในการยื่นคำร้องเรียกค่าสินไหมทดแทนจากผู้กระทำความผิดในคดีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องได้บังคับใช้ในปี พ.ศ.2548 จึงยังไม่มีการใช้ช่องทางดังกล่าวในคดีที่สำรวจ

ตารางที่ 4.1.2.12 ความถี่และร้อยละของการดำเนินคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา จำแนกตามคดีของอัยการและผู้เสียหาย

รูปแบบการดำเนินคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา	อัยการฟ้อง (N=158)		ผู้เสียหายฟ้อง (N=67)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
พนักงานอัยการขอให้คืนทรัพย์สินหรือใช้ราคาแทน	146	92.41	0	0.00
ผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีส่วนแพ่งรวมมาในคดีอาญา	0	0.00	5	7.46
ผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีส่วนแพ่งต่างหากต่อศาลอื่น	0	0.00	1	1.49
ไม่ปรากฏข้อมูล	12	7.59	61	91.04

จากตารางพบว่า คดีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องส่วนใหญ่จะมีการขอให้คืนทรัพย์สินหรือใช้ราคาแทนผู้เสียหาย (ร้อยละ 92.41) มีเพียงร้อยละ 7.59 ที่ไม่ได้ดำเนินการเช่นนั้นและไม่ปรากฏด้วยว่าผู้เสียหายได้ดำเนินการอย่างไรในคดีดังกล่าว ขณะที่คดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องส่วนใหญ่จะไม่ปรากฏข้อมูลว่าได้ดำเนินคดีทางแพ่งหรือไม่ อย่างไร (ร้อยละ 91.04) มีเพียงร้อยละ 7.46 ที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีส่วนแพ่งรวมมาในคดีอาญา และร้อยละ 1.49 ที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีส่วนแพ่งต่างหากต่อศาลอื่น

ตารางที่ 4.1.2.13 ความถี่และร้อยละของช่องทางในการได้รับการเยียวยาความเสียหายของผู้เสียหาย (N=225)

ช่องทางในการได้รับการเยียวยาความเสียหาย	ความถี่	ร้อยละ
การดำเนินคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องคดีอาญา	89	39.56
กระบวนการไกล่เกลี่ยของศาล	6	2.67
การเจรจาตกลงนอกศาล	39	17.33
ชำระหนี้เพื่อขอบรรเทาโทษ	3	1.33
ไม่ปรากฏข้อมูล	88	39.11

จากตารางพบว่า ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาจากการดำเนินคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องคดีอาญามากที่สุด (ร้อยละ 39.56) รองลงมาคือ การเจรจาตกลงกันนอกศาล (ร้อยละ 17.33) กระบวนการไกล่เกลี่ยของศาล (ร้อยละ 2.67) และการชำระหนี้เพื่อขอบรรเทาโทษ (ร้อยละ 1.33) ตามลำดับ โดยมีคดีร้อยละ 39.11 ที่ไม่ปรากฏข้อมูลว่าผู้เสียหายได้รับการเยียวยาความเสียหายหรือไม่ หรือได้รับโดยช่องทางใด นอกจากนี้ คดีที่ไม่ปรากฏข้อมูลดังกล่าวส่วนหนึ่งยังเป็นกรณีที่ศาลไม่รับฟ้อง ศาลยกฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้อง ศาลยกฟ้องในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง ศาลยกฟ้องในชั้นพิจารณาพยานหลักฐาน หรือศาลจำหน่ายคดีชั่วคราวเพราะยังไม่ได้ตัวจำเลยมาดำเนินคดี

ทั้งนี้ ข้อมูลการได้รับการเยียวยาความเสียหายโดยการดำเนินคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องคดีอาญาเป็นกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ชำระเงินเท่านั้น ส่วนจะสามารถบังคับคดีชำระหนี้ได้หรือไม่ เพียงใด ไม่ปรากฏข้อมูลในสำนวนคดีอาญาของศาล

ตารางที่ 4.1.2.14 ความถี่และร้อยละของช่องทางในการได้รับการเยียวยาความเสียหายของผู้เสียหาย จำแนกตามคดีของอัยการและผู้เสียหาย

ช่องทางในการได้รับการเยียวยาความเสียหาย	อัยการฟ้อง (N=158)		ผู้เสียหายฟ้อง (N=67)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
การดำเนินคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องคดีอาญา	89	56.33	0	0.00
กระบวนการไกล่เกลี่ยของศาล	3	1.90	3	4.48
การเจรจาตกลงกันนอกศาล	24	15.19	15	22.39
ชำระหนี้เพื่อขอบรรเทาโทษ	3	1.90	0	0.00
ไม่ปรากฏข้อมูล	39	24.68	49	73.13

จากตารางพบว่า คดีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องส่วนใหญ่ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาจากการดำเนินคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องคดีอาญา (ร้อยละ 56.33) รองลงมาคือ การเจรจาตกลงกันนอกศาล (ร้อยละ 15.19) กระบวนการไกล่เกลี่ยของศาล (ร้อยละ 1.90) และการชำระหนี้เพื่อขอบรรเทาโทษ (ร้อยละ 1.90) ตามลำดับ ขณะที่ในคดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องเองส่วนใหญ่จะไม่ปรากฏข้อมูลว่าผู้เสียหายได้รับการเยียวยาความเสียหายอย่างไร (ร้อยละ 73.13) โดยข้อมูลส่วนที่ปรากฏนั้นจะได้รับการเยียวยาจากการการเจรจาตกลงกันนอกศาลมากที่สุด (ร้อยละ 22.39) รองลงมาคือ กระบวนการไกล่เกลี่ยของศาล (ร้อยละ 4.48) และไม่ปรากฏว่าผู้เสียหายได้รับการเยียวยาจากการดำเนินคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องคดีอาญา

ข้อมูลสภาพการดำเนินคดีความผิดฐานฉ้อโกงสรุปได้ว่า ในการดำเนินคดีความผิดฐานฉ้อโกงมีคดีที่ไม่มีการไต่สวนมูลฟ้องมากกว่า โดยคดีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องจะไม่มีการไต่สวนมูลฟ้องเลย ส่วนคดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องซึ่งกฎหมายบังคับให้มีการไต่สวนมูลฟ้องทุกคดี ปรากฏว่ามีคดีร้อยละ 25.37 ที่ยุติลงก่อนที่จะทำการไต่สวนมูลฟ้อง เพราะเหตุผลไม่รับฟ้อง หรือยกฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้อง หรือจำหน่ายคดีออกจากสารบบความเพราะผู้เสียหายถอนฟ้อง หรือยอมความกัน นอกจากนี้ยังพบว่าในคดีที่มีการไต่สวนมูลฟ้องดังกล่าวจำเลยได้ใช้สิทธิในการแต่งตั้งทนายความมาซักค้านพยานของโจทก์มากที่สุด โดยในชั้นนี้จำเลยต้องจัดหาทนายความเองทั้งหมด

โดยที่การดำเนินคดีความผิดฐานฉ้อโกงทั้งในส่วนคดีของพนักงานอัยการและผู้เสียหายมีสัดส่วนคดีที่จำเลยมีกับไม่มีทนายความใกล้เคียงกัน และมีสัดส่วนที่จำเลยเป็นผู้ว่าจ้างจัดหาเองมากกว่ารัฐจัดหาให้ โดยเฉพาะในคดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องนั้นจำเลยเป็นผู้จัดหาทนายเองเกือบทั้งหมด ขณะที่คดีที่พนักงานอัยการฟ้องจะมีจำนวนและสัดส่วนการได้ทนายความเพราะรัฐจัดหาให้มากกว่า

ข้อมูลการควบคุมหรือขังจำเลยในระหว่างพิจารณา พบว่า คดีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องจำเลยจะถูกควบคุมตัวทั้งหมดเพราะเป็นเงื่อนไขทางกฎหมายที่เจ้าพนักงานต้องติดตามจับตัวจำเลยมาก่อนยื่นฟ้องคดีต่อศาล โดยในคดีความผิดฐานนี้จำเลยได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวโดยมีประกันหรือหลักประกันมากที่สุด รองลงมาคือ จำเลยถูกขังในระหว่างพิจารณา ขณะที่คดีส่วนหนึ่งที่ปรากฏการกระทำความผิดชัดเจนและจำเลยให้การรับสารภาพ เจ้าพนักงานจึงสามารถฟ้องร้องและศาลพิพากษาไปได้ในวันเดียวกันโดยไม่ต้องมีการขังจำเลยในระหว่างพิจารณา ส่วนคดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องร้อยละ 80.60 ไม่มีการควบคุมหรือขังจำเลยในระหว่างพิจารณา เนื่องจากคดีเหล่านี้ได้ยุติลงก่อนศาลประทับฟ้องหรือนัดสอบคำให้การ หรือประทับฟ้องแล้วแต่ยังไม่สามารถติดตามจับตัวมาดำเนินคดีได้ นอกจากนี้ยังพบว่า คดีความผิดฐานฉ้อโกงส่วนใหญ่ไม่มีการ

ขอเป็นโจทก์ร่วม โดยเฉพาะในคดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องพนักงานอัยการ ไม่ได้ขอเข้าเป็น โจทก์ร่วม ด้วยเลข ส่วนคดีที่พนักงานอัยการฟ้องมีผู้เสียหายขอเข้าร่วมเป็น โจทก์แต่มีสัดส่วนไม่มาก

ด้านการเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้เสียหายพบว่า คดีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องมีการดำเนินคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา โดยพนักงานอัยการขอให้คืนทรัพย์สินหรือใช้ราคาแทนผู้เสียหายร้อยละ 92.41 และปรากฏต่อไปว่าผู้เสียหายได้รับการเยียวยาจากการดำเนินคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องคดีอาญาดังกล่าวร้อยละ 56.33 รองลงมาคือ การเจรจาตกลงกันนอกศาล ร้อยละ 15.19 ขณะที่คดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้อง ปรากฏว่า ผู้เสียหายได้ดำเนินคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาโดยยื่นฟ้องคดีส่วนแพ่งรวมมาในคดีอาญาหรือยื่นฟ้องคดีส่วนแพ่งต่างหากต่อศาลอื่นในสัดส่วนที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับคดีทั้งหมดที่ผู้เสียหายยื่นฟ้อง และไม่ปรากฏว่าผู้เสียหายได้รับการเยียวยาจากการดำเนินคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องคดีอาญาดังกล่าว โดยช่องทางการได้รับการเยียวยาความเสียหายที่พบมักจะมาจากการเจรจาตกลงกันนอกศาล และมีคดีร้อยละ 73.13 ที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องไม่ปรากฏข้อมูลว่าผู้เสียหายได้รับการเยียวยาความเสียหายอย่างไร

4.1.3 การสิ้นสุดคดีความผิดฐานฉ้อโกงในศาลชั้นต้น

ส่วนนี้ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลการสิ้นสุดคดีความผิดฐานฉ้อโกงในศาลชั้นต้น และรายละเอียดเหตุผลที่ทำให้คดีสิ้นสุดลงในแต่ละขั้นตอนซึ่งปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 4.1.3.1 ความถี่และร้อยละของการสิ้นสุดคดีในศาลชั้นต้น (N=225)

การสิ้นสุดคดีในศาลชั้นต้น	ความถี่	ร้อยละ
คดีอยู่ระหว่างพิจารณาเพราะศาลจำหน่ายคดีชั่วคราว	31	13.78
ศาลไม่รับฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้อง	3	1.33
ศาลพิพากษายกฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้อง	6	2.67
ศาลพิพากษายกฟ้องในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง	13	5.78
ศาลจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ	42	18.67
ศาลพิพากษายกฟ้องเพราะ โจทก์ไม่มาศาลในวันนัด	0	0.00
ศาลพิพากษายกฟ้องในชั้นพิจารณา	26	11.56
ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำเลย	107	47.56

จากตารางพบว่า คดีความผิดฐานฉ้อโกงที่สำรวจสิ้นสุดในศาลชั้นต้นโดยศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำเลยมากที่สุด โดยมีสัดส่วนประมาณครึ่งหนึ่งของคดีทั้งหมด (ร้อยละ 47.56) รองลงมาคือ ศาลจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ (ร้อยละ 18.67) ยังมีคดีอยู่ระหว่างพิจารณา

เพราะศาลจำหน่ายคดีชั่วคราว (ร้อยละ 13.78) ศาลพิจารณาพยานหลักฐานในชั้นพิจารณาแล้ว พิพากษายกฟ้อง (ร้อยละ 11.56) ศาลพิพากษายกฟ้องในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง (ร้อยละ 5.78) ศาลพิพากษายกฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้อง (ร้อยละ 2.67) และศาลไม่รับฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้อง (ร้อยละ 1.33) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.1.3.2 ความถี่และร้อยละของการสิ้นสุดคดีในศาลชั้นต้น จำแนกตามคดีของอัยการและผู้เสียหาย

การสิ้นสุดคดีในศาลชั้นต้น	อัยการฟ้อง (N=158)		ผู้เสียหายฟ้อง (N=67)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
คดีอยู่ระหว่างพิจารณาเพราะศาลจำหน่ายคดีชั่วคราว	14	8.86	17	25.37
ศาลไม่รับฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้อง	0	0.00	3	4.48
ศาลพิพากษายกฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้อง	1	0.63	5	7.46
ศาลพิพากษายกฟ้องในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง	0	0.00	13	19.40
ศาลจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ	21	13.29	21	31.34
ศาลพิพากษายกฟ้องเพราะ โจทก์ไม่มาศาลในวันนัด	0	0.00	0	0.00
ศาลพิพากษายกฟ้องในชั้นพิจารณา	20	12.66	6	8.96
ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำเลย	104	65.82	3	4.48

จากตารางพบว่า คดีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องส่วนใหญ่จะสิ้นสุดลงโดยศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำเลยมากที่สุด (ร้อยละ 65.82) รองลงมาคือ ศาลจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ (ร้อยละ 13.29) ศาลพิจารณาพยานหลักฐานในชั้นพิจารณาแล้วมีคำพิพากษาให้ยกฟ้องจำเลย (ร้อยละ 12.66) และยังมีคดีอยู่ระหว่างพิจารณาเพราะศาลจำหน่ายคดีชั่วคราว (ร้อยละ 8.86) ตามลำดับ

ส่วนคดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องจะสิ้นสุดลง โดยศาลจำหน่ายคดีออกจากสารบบความมากที่สุด (ร้อยละ 31.34) รองลงมาคือ ยังมีคดีอยู่ระหว่างพิจารณาเพราะศาลจำหน่ายคดีชั่วคราว (ร้อยละ 25.37) ศาลพิพากษายกฟ้องในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง (ร้อยละ 19.40) ศาลพิจารณาพยานหลักฐานในชั้นพิจารณาแล้วมีคำพิพากษายกฟ้อง (ร้อยละ 8.96) ศาลพิพากษายกฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้อง (ร้อยละ 7.46) ศาลไม่รับฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้อง (ร้อยละ 4.48) และมีคดีที่สิ้นสุดลงโดยศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำเลยเพียงร้อยละ 4.48 ของคดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องทั้งหมด

ตารางที่ 4.1.3.3 ความถี่และร้อยละของเหตุแห่งการจำหน่ายคดีชั่วคราวในระหว่างพิจารณา จำแนกตามคดีของอัยการและผู้เสียหาย

เหตุแห่งการจำหน่ายคดีชั่วคราวในระหว่างพิจารณา	อัยการฟ้อง		ผู้เสียหายฟ้อง	
	(N=14)		(N=17)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ยังไม่ได้ตัวจำเลยมาดำเนินคดี	9	64.29	17	100.00
เพื่อให้โอกาสจำเลยได้เยียวยาความเสียหายแก่ผู้เสียหาย	4	35.71	0	0.00

จากตารางพบว่า ในคดีที่ศาลจำหน่ายคดีชั่วคราวระหว่างพิจารณา ตามตารางที่ 4.1.3.2 ปรากฏว่า ศาลจำหน่ายคดีชั่วคราวเพราะยังไม่ได้ตัวจำเลยมาดำเนินคดีมากที่สุด โดยเฉพาะคดีของผู้เสียหายมีที่มาจากสาเหตุดังกล่าวทั้งหมด (ร้อยละ 100) ส่วนคดีของพนักงานอัยการมีที่มาจากสาเหตุดังกล่าวแต่เป็นกรณีที่จำเลยได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวแล้วหลบหนีในระหว่างพิจารณาร้อยละ 64.29 ส่วนที่เหลือร้อยละ 35.71 ศาลจำหน่ายคดีชั่วคราวเพื่อให้โอกาสจำเลยได้เยียวยาความเสียหายแก่ผู้เสียหาย

ตารางที่ 4.1.3.4 ความถี่และร้อยละของเหตุแห่งการสิ้นสุดคดีในศาลชั้นต้นโดยศาลไม่รับฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้อง จำแนกตามคดีของอัยการและผู้เสียหาย

เหตุที่ศาลไม่รับคำฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้อง	อัยการฟ้อง		ผู้เสียหายฟ้อง	
	(N=0)		(N=3)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
โจทก์บรรยายฟ้องไม่ถูกต้อง	0	0.00	0	0.00
โจทก์ไม่แก้ไขคำฟ้องตามคำสั่งศาล	0	0.00	0	0.00
คดีไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาล	0	0.00	3	100.00
อื่นๆ	0	0.00	0	0.00

จากตารางพบว่า คดีที่ศาลไม่รับฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้อง ตามตารางที่ 4.1.3.2 ซึ่งมีเฉพาะคดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องมาจากเหตุผลว่าคดีไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลทั้งหมด

ตารางที่ 4.1.3.5 ความถี่และร้อยละของเหตุแห่งการสิ้นสุดคดีในศาลชั้นต้น โดยศาลพิพากษายกฟ้อง
ในชั้นตรวจคำฟ้อง จำแนกตามคดีของอัยการและผู้เสียหาย

เหตุที่ศาลพิพากษายกฟ้อง ในชั้นตรวจคำฟ้อง	รายละเอียด เพิ่มเติม	อัยการฟ้อง (N=1)		ผู้เสียหายฟ้อง (N=5)	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
		ผิด	ข้อเท็จจริงตามฟ้องไม่เป็นความ- ผิด	1	100.00
	โจทก์บรรยายฟ้องผิดพลาด	0	0.00	1	20.00
	โจทก์หรือผู้เสียหายที่ร้องทุกข์ไม่ ถือเป็นผู้เสียหายในคดีอาญา	0	0.00	0	0.00
	คดีต้องห้ามเพราะสิทธินำคดีอา- ญามาฟ้องระงับ	0	0.00	1	20.00

จากตารางพบว่า ในคดีที่ศาลพิพากษายกฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้อง ตามตารางที่
4.1.3.2 ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นคดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องมาจากเหตุผลว่า ข้อเท็จจริงตามฟ้องไม่เป็น
ความผิดทางอาญาแต่เป็นการผิดสัญญาทางแพ่งมากที่สุด รองลงมาคือ โจทก์บรรยายฟ้องผิดพลาด
และสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับเพราะคดีขาดอายุความ ส่วนคดีของพนักงานอัยการที่สิ้นสุดใน
ชั้นนี้มีคดีเดียว โดยมีสาเหตุมาจากข้อเท็จจริงตามฟ้องไม่เป็นความผิดทางอาญา

ตารางที่ 4.1.3.6 ความถี่และร้อยละของเหตุแห่งการสิ้นสุดคดีในศาลชั้นต้น โดยศาลพิพากษายกฟ้อง
ในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง จำแนกตามคดีของอัยการและผู้เสียหาย

เหตุที่ศาลพิพากษายกฟ้อง ในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง	รายละเอียด เพิ่มเติม	อัยการฟ้อง (N=0)		ผู้เสียหายฟ้อง (N=13)	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
		โจทก์ไม่มาศาลในวันนัด	0	0.00	2
โจทก์หรือผู้เสียหายที่ร้องทุกข์ ไม่ถึงเป็นผู้เสียหายในคดีอาญา	0	0.00	0	0.00	
คดีต้องห้ามเพราะสิทธินำคดี อาญามาฟ้องระงับ	คดีขาดอายุ- ความ	0	0.00	3	27.30
พยานหลักฐานรับฟังว่าการกระทำ ของจำเลยไม่เป็นความผิด		0	0.00	7	53.84
	เป็นการผิดสัญญาทางแพ่ง	0	0.00	4	57.14
	เพราะอื่นๆ	0	0.00	3	42.86
พยานหลักฐานไม่พอรับฟังว่าคดี มีมูล		0	0.00	1	7.69

จากตารางพบว่า คดีที่ศาลพิพากษายกฟ้องในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง ตามตารางที่ 4.1.3.2 ซึ่งมีเฉพาะในคดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้อง มาจากเหตุผลว่า พยานหลักฐานรับฟังว่าการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิดมากที่สุด (ร้อยละ 53.84) รองลงมาคือ คดีต้องห้ามเพราะสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับ (ร้อยละ 27.30) โจทก์ไม่มาศาลในวันนัด (ร้อยละ 15.38) และพยานหลักฐานไม่พอรับฟังว่าคดีมีมูล (ร้อยละ 7.69) ตามลำดับ

โดยในกรณีที่คดีต้องห้ามเพราะสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับมาจากเหตุผลว่าคดีขาดอายุความทั้งหมด ส่วนกรณีพยานหลักฐานรับฟังว่าการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิดนั้น ส่วนใหญ่ศาลได้ให้เหตุผลต่อไปว่าเป็นเพียงการผิดสัญญาทางแพ่ง

ตารางที่ 4.1.3.7 ความถี่และร้อยละของเหตุแห่งการสิ้นสุดคดีในศาลชั้นต้น โดยศาลจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ จำแนกตามคดีของอัยการและผู้เสียหาย

เหตุที่ศาลจำหน่ายคดี ออกจากสารบบความ	รายละเอียด เพิ่มเติม	อัยการฟ้อง (N=21)		ผู้เสียหายฟ้อง (N=21)	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์ ถอน ฟ้อง หรือยอมความ		21	100	21	100
	ผู้เสียหายได้รับ ชำระหนี้หรือ ค่าเสียหาย	19	90.84	18	85.71
	ไม่ปรากฏข้อมูล	2	9.52	3	14.29
โจทก์ดำเนินกระบวนการพิจารณา ไม่ถูกต้อง		0	0.00	0	0.00
เหตุอื่นๆ		0	0.00	0	0.00

จากตารางพบว่า คดีที่ศาลจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ตามตารางที่ 4.1.3.2 ซึ่งมีทั้งในส่วนคดีของผู้เสียหาย และคดีของพนักงานอัยการ มีสาเหตุมาจากผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง หรือยอมความทั้งหมด (ร้อยละ 100) โดยส่วนใหญ่เป็นเพราะผู้เสียหายได้รับชำระหนี้หรือค่าเสียหายแล้ว

ตารางที่ 4.1.3.8 ความถี่และร้อยละของเหตุแห่งการสิ้นสุดคดีในศาลชั้นต้นโดยศาลพิพากษายกฟ้องในชั้นพิจารณา จำแนกตามคดีของอัยการและผู้เสียหาย

เหตุที่ศาลพิพากษายกฟ้อง ในชั้นพิจารณา	รายละเอียด เพิ่มเติม	อัยการฟ้อง (N=20)		ผู้เสียหายฟ้อง (N=6)	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
		โจทก์หรือผู้เสียหายที่ร้องทุกข์ไม่ ถือเป็นผู้เสียหายในคดีอาญา		1	5.00
การสอบสวนไม่ชอบ		0	0.00	0	0.00
คดีต้องห้ามเพราะสิทธิ คดีอาญามาฟ้องระงับ		2	10.00	0	0.00
คดีขาดอายุ- ความ		1	50.00	0	0.00
เคยมีคำพิพากษา เสร็จเด็ดขาด ในความผิดซึ่ง ได้ฟ้อง		1	50.00	0	0.00
พยานหลักฐานรับฟังว่าการ กระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด		3	15.00	5	83.33
เป็นการผิดสัญญา ทางแพ่ง		0	0.00	5	100
อื่นๆ		3	100.00	0	
พยานหลักฐานโจทก์รับฟังไม่ได้ ว่าจำเลยกระทำความผิด		5	25.00	1	16.67
พยานหลักฐานรับฟังมีความ สงสัยตามสมควรว่าการกระทำของจำเลย ไม่เป็นความผิด		9	45.00	0	0.00
เหตุอื่นๆ		0	0.00	0	0.00

จากตารางพบว่า คดีที่ศาลชั้นต้นพิจารณาพยานหลักฐานในชั้นพิจารณาแล้วมีคำพิพากษายกฟ้อง ตามตารางที่ 4.1.3.2 ซึ่งมีทั้งในส่วนคดีของผู้เสียหาย และคดีของพนักงานอัยการปรากฏว่า ในคดีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องมาจากเหตุผลว่า พยานหลักฐานรับฟังมีความสงสัยตามสมควรว่าการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิดมากที่สุด (ร้อยละ 45.00) รองลงมาคือ พยานหลักฐานโจทก์รับฟังไม่ได้ว่าจำเลยกระทำความผิด (ร้อยละ 25.00) พยานหลักฐานรับฟังว่าการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด (ร้อยละ 15.00) และคดีต้องห้ามเพราะสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับ (ร้อยละ 10.00) ตามลำดับ

ขณะที่คดีของผู้เสียหายที่ยุติในชั้นนี้ส่วนใหญ่มาจากสาเหตุว่า พยานหลักฐานรับฟังว่าการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด (ร้อยละ 83.33)

โดยในกรณีที่พยานหลักฐานรับฟังว่าการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิดในคดีของผู้เสียหายนั้น ศาลได้ให้เหตุผลต่อไปว่าเพราะเป็นการผิดสัญญาทางแพ่งทั้งหมด ขณะที่คดีของพนักงานอัยการมาจากเหตุผลอื่นๆ

ส่วนคดีของพนักงานอัยการที่ศาลยกฟ้องเพราะสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับมาจากเหตุผลว่า คดีขาดอายุความและเคยมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้ว

ตารางที่ 4.1.3.9 ความถี่และร้อยละของโทษที่จำเลยได้รับ จำแนกตามคดีของอัยการและผู้เสียหาย

โทษที่จำเลยได้รับ	อัยการฟ้อง (N=104)		ผู้เสียหายฟ้อง (N=3)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
จำคุก	54	51.92	1	33.33
รอกการลงโทษจำคุกหรือรอกการกำหนดโทษ	44	42.30	2	66.67
กักขัง	4	3.85	0	0.00
อื่นๆ	2	2.03	0	0.00

จากตารางพบว่า คดีที่ศาลพิพากษาลงโทษจำเลย ตามตารางที่ 4.1.3.2 ในคดีที่พนักงานอัยการฟ้องประเภทของโทษที่จำเลยได้รับมากที่สุดคือ โทษจำคุก (ร้อยละ 51.92) รองลงมาคือ รอกการลงโทษจำคุกหรือรอกการกำหนดโทษ (42.30) ส่วนคดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องศาลพิพากษาลงโทษจำเลย 3 คดี ซึ่งโทษที่จำเลยได้รับ คือ โทษจำคุก และการรอกการลงโทษจำคุกหรือรอกการกำหนดโทษ

ข้อมูลการสิ้นสุดคดีความผิดฐานฉ้อโกงในศาลชั้นต้นสรุปได้ว่า คดีความผิดฐานฉ้อโกงที่สำรวจทั้งหมดมีคดีประมาณครึ่งหนึ่งที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำเลย ส่วนคดีที่เหลือสิ้นสุดไปโดยศาลจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ศาลจำหน่ายคดีชั่วคราวระหว่างพิจารณา ศาลพิพากษายกฟ้องในชั้นพิจารณา และศาลพิพากษายกฟ้องในชั้นได้สวนมูลฟ้อง ศาลพิพากษายกฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้อง ศาลไม่รับฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้อง ตามลำดับ

โดยคดีที่ศาลลงโทษจำเลยเกือบทั้งหมดเป็นคดีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้อง และคิดเป็นร้อยละ 65.82 ของคดีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องทั้งหมด โดยโทษที่ลงส่วนใหญ่เป็นโทษจำคุก และการรอกการลงโทษจำคุกหรือรอกการกำหนดโทษ ขณะที่คดีของผู้เสียหายมีเพียงร้อยละ 4.48 ของคดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องที่ศาลลงโทษจำเลย

คดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องจะสิ้นสุดลงโดยศาลจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ เนื่องจากผู้เสียหายถอนฟ้องหรือยอมความเพราะผู้เสียหายได้รับชำระหนี้หรือค่าเสียหาย มากที่สุด (ร้อยละ 31.34) และยังพบว่า ผู้เสียหายได้ใช้สิทธิในถอนคำร้องทุกข์หรือยอมความเพราะเหตุดังกล่าวในคดีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องอีกร้อยละ 13.29 ของคดีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้อง

นอกจากนี้คดีของผู้เสียหายยังมักจะค้างอยู่ในศาลเนื่องจากศาลจำหน่ายคดีชั่วคราว เพราะยังไม่สามารถติดตามจับตัวจำเลยมาดำเนินคดี (ร้อยละ 25.37) โดยคดีของพนักงานอัยการมีการจำหน่ายคดีชั่วคราวร้อยละ 8.86 แต่มีที่มาเนื่องจากจำเลยได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวแล้วหลบหนีในระหว่างพิจารณา และเป็นเรื่องที่ศาลจำหน่ายคดีชั่วคราวเพื่อให้โอกาสจำเลยได้เยียวยาความเสียหายแก่ผู้เสียหายส่วนหนึ่ง

ขณะที่คดีของผู้เสียหายที่เหลือสิ้นสุดลง โดยศาลพิพากษายกฟ้องในชั้นได้สวนมูลฟ้อง (ร้อยละ 19.40) ศาลพิจารณาพยานหลักฐานในชั้นพิจารณาแล้วมีคำพิพากษายกฟ้อง (ร้อยละ 8.96) ศาลพิพากษายกฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้อง (ร้อยละ 7.46) และศาลไม่รับฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้อง (ร้อยละ 4.48) ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่ศาลได้ให้เหตุผลในรายละเอียดต่อไปว่าการกระทำของจำเลยตามที่ฟ้องร้องกล่าวหาไม่มีความผิดทางอาญาแต่เป็นเพียงการผิดสัญญาทางแพ่ง ส่วนที่เหลือเป็นเรื่องคดีขาดอายุความ คดีไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาล โจทก์ไม่มาศาลในวันนัด โจทก์บรรยายฟ้องผิดพลาด และพยานหลักฐานไม่พอรับฟังว่าคดีมีมูล ขณะที่คดีของพนักงานอัยการที่เหลือสิ้นสุดลง โดยศาลมีคำพิพากษายกฟ้องในชั้นพิจารณาพยานหลักฐาน (ร้อยละ 12.66) โดยมาจากสาเหตุว่าพยานหลักฐานรับฟังมีความสงสัยตามสมควรว่าการกระทำของจำเลยไม่มีความผิดมากที่สุด รองลงมาคือ พยานหลักฐานรับฟังว่าการกระทำของจำเลยไม่มีความผิด พยานหลักฐานโจทก์รับฟังไม่ได้ว่าจำเลยกระทำความผิด และคดีต้องห้ามเพราะสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับตามลำดับ

4.1.4 การอุทธรณ์ – ฎีกา ในคดีความผิดฐานฉ้อโกง

ส่วนนี้ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลการการดำเนินคดีความผิดฐานฉ้อโกงในศาลสูง ซึ่งปรากฏผลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1.4.1 ความถี่และร้อยละของการยื่นอุทธรณ์ (N=225)

การยื่นอุทธรณ์	ความถี่	ร้อยละ
ยังมีคดีอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น	31	13.78
ไม่มีการอุทธรณ์	163	72.44
โจทก์ยื่นอุทธรณ์	8	3.56
โจทก์ร่วมยื่นอุทธรณ์	3	1.33
จำเลยยื่นอุทธรณ์	20	8.89

จากตารางพบว่า คดีที่สำรวจส่วนใหญ่จะยุติลงในศาลชั้นต้น โดยไม่มีการอุทธรณ์ (ร้อยละ 72.44) ส่วนคดีที่มีการอุทธรณ์นั้นจำเลยเป็นฝ่ายยื่นอุทธรณ์มากที่สุด (ร้อยละ 8.89) รองลงมาคือ โจทก์ (ร้อยละ 3.56) และโจทก์ร่วม (ร้อยละ 1.33) ตามลำดับ ขณะที่ยังมีคดีอีกจำนวนหนึ่งอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้นเพราะศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีชั่วคราว (ร้อยละ 13.78)

ตารางที่ 4.1.4.2 ความถี่และร้อยละของการยื่นอุทธรณ์ จำแนกตามคดีของอัยการและผู้เสียหาย

การยื่นอุทธรณ์	อัยการฟ้อง (N=158)		ผู้เสียหายฟ้อง (N=67)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ยังมีคดีอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น	13	8.23	18	26.87
ไม่มีการอุทธรณ์	119	75.32	44	65.67
โจทก์ยื่นอุทธรณ์	3	1.90	5	7.46
โจทก์ร่วมยื่นอุทธรณ์	3	1.90	0	0.00
จำเลยยื่นอุทธรณ์	20	12.66	0	0.00

จากตารางพบว่า คดีที่อัยการยื่นฟ้องส่วนใหญ่จะยุติลงในศาลชั้นต้น โดยไม่มีการอุทธรณ์ (ร้อยละ 75.32) ส่วนคดีที่มีการอุทธรณ์ฝ่ายจำเลยจะเป็นฝ่ายยื่นอุทธรณ์มากที่สุด (ร้อยละ 12.66) รองลงมาคือ พนักงานอัยการ (ร้อยละ 1.90) และผู้เสียหายที่เข้าเป็นโจทก์ร่วม (ร้อยละ 1.90) โดยที่ยังมีคดีร้อยละ 8.23 ของคดีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องที่อยู่ระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น เพราะศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีชั่วคราว

ขณะที่คดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องก็ยุติลงในศาลชั้นต้น โดยไม่มีการอุทธรณ์เป็นส่วนใหญ่เช่นเดียวกับคดีของอัยการ (ร้อยละ 65.67) ส่วนคดีที่มีการอุทธรณ์จะมีเฉพาะฝ่ายผู้เสียหายที่เป็นโจทก์เป็นผู้อุทธรณ์ (ร้อยละ 7.46) และยังมีคดีอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้นเพราะศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีชั่วคราวอีกร้อยละ 26.87

ตารางที่ 4.1.4.3 ความถี่และร้อยละของการสิ้นสุดคดีในชั้นอุทธรณ์ (N=225)

การสิ้นสุดคดีในชั้นอุทธรณ์	ความถี่	ร้อยละ
ยังมีคดีอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น	31	13.78
ไม่มีการอุทธรณ์	163	72.44
ยังมีคดีอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์	16	7.11
ศาลไม่รับอุทธรณ์	4	1.78
ศาลจำหน่ายคดีเพราะถอนคำร้องทุกข์ หรือยอมความความ	2	0.89
ศาลจำหน่ายคดีเพราะถอนอุทธรณ์	0	0.00
ศาลจำหน่ายคดีหรือยกอุทธรณ์เพราะโจทก์ดำเนินกระบวนการพิจารณาไม่ถูกต้อง	0	0.00
ศาลจำหน่ายคดีหรือยกอุทธรณ์เพราะเหตุอื่น ๆ	0	0.00
ศาลอุทธรณ์พิจารณาพยานหลักฐานแล้วมีคำพิพากษาขึ้นตามศาลชั้นต้น	5	2.22
ศาลอุทธรณ์พิจารณาพยานหลักฐานแล้วมีคำพิพากษายก แก่ กลับ ย้อน	4	1.78

จากตารางพบว่า นอกจากคดีที่ไม่มีการอุทธรณ์ (ร้อยละ 72.44) และอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้นแล้ว (ร้อยละ 13.78) คดีที่มีการอุทธรณ์ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์เป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 7.11) ส่วนคดีที่สิ้นสุดไปจากศาลอุทธรณ์นั้นปรากฏว่า ศาลอุทธรณ์พิจารณาพยานหลักฐานแล้วมีคำพิพากษาขึ้นตามศาลชั้นต้น (ร้อยละ 2.22) ศาลไม่รับอุทธรณ์ (ร้อยละ 1.78) ศาลอุทธรณ์พิจารณาพยานหลักฐานแล้วมีคำพิพากษายก แก่ กลับ ย้อน (ร้อยละ 1.78) และศาลจำหน่ายคดีเพราะถอนคำร้องทุกข์ หรือยอมความความ (ร้อยละ 0.89) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.1.4.4 ความถี่และร้อยละของการสิ้นสุดคดีในชั้นอุทธรณ์ จำแนกตามคดีของอัยการและผู้เสียหาย

การสิ้นสุดคดีในชั้นอุทธรณ์	อัยการฟ้อง (N=158)		ผู้เสียหายฟ้อง (N=67)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
คดีอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น	13	8.23	18	26.87
ไม่มีการอุทธรณ์	119	75.32	44	65.67
ยังมีคดีอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์	15	9.49	1	1.49
ศาลไม่รับอุทธรณ์	1	0.63	3	4.48
ศาลจำหน่ายคดีเพราะถอนคำร้องทุกข์ หรือยอม	2	1.27	0	0.00
ความความ				
ศาลจำหน่ายคดีเพราะถอนอุทธรณ์	0	0.00	0	0.00
ศาลจำหน่ายคดีหรือยกอุทธรณ์เพราะโจทก์ดำเนิน	0	0.00	0	0.00
กระบวนการพิจารณาไม่ถูกต้อง				
ศาลจำหน่ายคดีหรือยกอุทธรณ์เพราะเหตุอื่นๆ	0	0.00		0.00
ศาลอุทธรณ์พิจารณาพยานหลักฐานแล้วมีคำ				
พิพากษาขึ้นตามศาลชั้นต้น	4	2.53	1	1.49
ศาลอุทธรณ์พิจารณาพยานหลักฐานแล้วมีคำ				
พิพากษายก แก่ กลับ ย้อน	4	2.53	0	0.00

จากตารางพบว่า คดีที่อัยการยื่นฟ้อง นอกจากคดีที่ไม่มีการอุทธรณ์ (ร้อยละ 75.32) และอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้นแล้ว (ร้อยละ 8.23) คดีที่มีการอุทธรณ์ส่วนใหญ่จะยังอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์ (ร้อยละ 9.49) ส่วนคดีที่สิ้นสุดไปจากศาลอุทธรณ์นั้นปรากฏว่า ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาขึ้นตามศาลชั้นต้น (ร้อยละ 2.53) มีคำพิพากษายก แก่ กลับ ย้อน (ร้อยละ 2.53) ศาลจำหน่ายคดีเพราะถอนคำร้องทุกข์หรือยอมความความ (ร้อยละ 1.27) และศาลไม่รับอุทธรณ์ (ร้อยละ 0.67) ตามลำดับ

ขณะที่คดีของผู้เสียหายไม่มีการอุทธรณ์ (ร้อยละ 65.67) และคดียังอยู่ในระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น (ร้อยละ 26.87) เป็นส่วนใหญ่เช่นเดียวกับคดีของอัยการ ส่วนคดีที่มีการอุทธรณ์นั้นปรากฏว่า ศาลไม่รับอุทธรณ์ (ร้อยละ 4.48) ศาลอุทธรณ์พิจารณาพยานหลักฐานแล้วมีคำพิพากษาขึ้นตามศาลชั้นต้น (ร้อยละ 1.49) และคดียังอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์ (ร้อยละ 1.49) ตามลำดับ

ส่วนข้อมูลการดำเนินคดีชั้นฎีกา ปรากฏว่า คดีที่สำรวจทั้งหมดมีการยื่นฎีกา 2 คดี และเป็นการยื่นฎีกาในคดีที่พนักงานอัยการฟ้องทั้งหมด โดยพนักงานอัยการผู้เป็นโจทก์เป็นผู้ยื่นฎีกา 1 คดี ซึ่งยังอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา ส่วนอีก 1 คดี จำเลยเป็นฝ่ายยื่นฎีกาและปรากฏว่าศาลไม่รับฎีกาดังกล่าว

ข้อมูลการอุทธรณ์ – ฎีกา ในคดีความผิดฐานฉ้อโกงสรุปได้ว่า คดีความผิดฐานฉ้อโกงส่วนใหญ่จะยุติลงในศาลชั้นต้น โดยไม่มีการอุทธรณ์ - ฎีกา ทั้งในคดีของพนักงานอัยการและผู้เสียหาย โดยคดีของพนักงานอัยการที่มีการอุทธรณ์ ฝายจำเลยที่ถูกศาลพิพากษาลงโทษเป็นผู้อุทธรณ์เกือบทั้งหมดและคดีส่วนใหญ่ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ โดยคดีที่สิ้นสุดไปจากศาลอุทธรณ์มีทั้งที่ศาลพิพากษาขึ้นตามศาลชั้นต้น พิพากษาแก้ ศาลจำหน่ายคดีเพราะถอนคำร้องทุกข์ และศาลไม่รับอุทธรณ์ และปรากฏว่าได้มีการยื่นฎีกาต่อไป 2 คดี

ส่วนคดีของผู้เสียหายมีเฉพาะฝ่ายผู้เสียหายที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องเป็นผู้อุทธรณ์ และส่วนใหญ่ศาลจะไม่รับอุทธรณ์ โดยไม่ปรากฏว่าได้มีการยื่นฎีกาต่อไปอีก

4.2 ข้อมูลทัศนคติความเห็นเกี่ยวกับการให้ผู้เสียหายฟ้องร้องดำเนินคดีอาญา

ผู้วิจัยได้สำรวจความเห็นเกี่ยวกับการให้ผู้เสียหายฟ้องคดีอาญาได้ดังเช่นในปัจจุบันจากบุคคลที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป โดยในเบื้องต้นพบว่าประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้ศึกษาวิชากฎหมายหรือไม่ได้ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีอาญามักจะไม่เข้าใจโครงสร้างขั้นตอนการดำเนินคดีอาญา รวมถึงไม่อาจให้ความเห็นเกี่ยวกับข้อดีข้อเสียของการฟ้องคดีโดยเจ้าพนักงานหรือโดยผู้เสียหายได้ ในการสำรวจข้อมูลผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็น 5 กลุ่ม โดยยึดถือการมีส่วนเกี่ยวข้องกับตามอาชีพ ได้แก่ ตำรวจ พนักงานอัยการ ผู้พิพากษา ทนายความ และกลุ่มบุคคลทั่วไปที่สามารถให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาได้ โดยผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูล จำนวน 200 ตัวอย่าง โดยมีสัดส่วนจำนวนในแต่ละกลุ่มเป้าหมายที่ใกล้เคียงกัน ปรากฏผลการสำรวจตามลำดับดังนี้

4.2.1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.2.1.1 ความถี่และร้อยละข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ข้อมูลพื้นฐาน	กลุ่มของข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
เพศ	ชาย	134	67.00
	หญิง	66	33.00
	รวม	200	100.00
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรีทางกฎหมาย	87	43.50
	ปริญญาตรีทางกฎหมายที่สูงกว่าระดับปริญญาตรี	81	40.50
	ปริญญาตรีหรือสูงกว่าทางด้านอื่น(นอกจากกฎหมาย)	32	16.00
	รวม	200	100.00
อาชีพ	ตำรวจ	40	20.00
	พนักงานอัยการ	43	21.50
	ผู้พิพากษา	41	20.50
	อาจารย์สอนกฎหมายในมหาวิทยาลัย	9	4.50
	ข้าราชการอื่นนอกจากที่ระบุใน 1. - 4	17	8.50
	ทนายความ	35	17.50
	ผู้ประกอบการ	6	3.00

ตารางที่ 4.2.1.1 ต่อ

ข้อมูลพื้นฐาน	กลุ่มของข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
	ลูกจ้างหรือพนักงานในบริษัทเอกชน	6	3.00
	อื่นๆ	3	1.50
	รวม	200	100.00

จากตารางพบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากกว่า (ร้อยละ 67.00) เพศหญิง (ร้อยละ 33.00) ด้านระดับการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจบปริญญาตรีทางกฎหมายมากที่สุด (ร้อยละ 43.50) รองลงมาคือ ปริญญาด้านกฎหมายที่สูงกว่าระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 40.50) และปริญญาตรีหรือสูงกว่าทางด้านอื่น(นอกจากกฎหมาย) (ร้อยละ 16.00) ตามลำดับ ด้านการประกอบอาชีพผู้ที่ตอบแบบสอบถามประกอบอาชีพพนักงานอัยการมากที่สุด (ร้อยละ 21.00) รองลงมาคือ ผู้พิพากษา (ร้อยละ 20.50) ตำรวจ (ร้อยละ 20.00) ทนายความ (ร้อยละ 17.5) ส่วนที่เหลือประกอบอาชีพอาจารย์สอนกฎหมายในมหาวิทยาลัย ข้าราชการอื่น ผู้ประกอบกิจการ ลูกจ้างหรือพนักงานในบริษัทเอกชน และอื่นๆ (ร้อยละ 21)

ตารางที่ 4.2.1.2 ความถี่และร้อยละข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีประสบการณ์หรือส่วนร่วมในการดำเนินคดีอาญา (N=200, ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ประสบการณ์หรือส่วนร่วมในการดำเนินคดีอาญา	ความถี่	ร้อยละ
เป็นผู้เสียหายหรือโจทก์	32	16.00
เป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย	8	4.00
เป็นพยานในคดีอาญา	33	16.50
เป็นทนายความ	42	21.00
เป็นตำรวจหรือพนักงานสอบสวน	41	20.50
เป็นพนักงานอัยการ	39	19.50
เป็นผู้พิพากษา	40	20.00
อื่นๆ	24	12.00

จากตารางพบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามเคยเป็นผู้เสียหายหรือโจทก์ (ร้อยละ 16.00) เป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย (ร้อยละ 4.00) เป็นพยานในคดีอาญา (ร้อยละ 16.50) ส่วนที่เหลือเคยมีประสบการณ์ในฐานะทนายความ ตำรวจหรือพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ผู้พิพากษา และอื่นๆ

4.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการให้ผู้เสียหายฟ้องร้องคดีอาญา

ตารางที่ 4.2.2.1 ความถี่และร้อยละความคิดเห็นในคำถามว่า “การที่ระบบการดำเนินคดีของไทยเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายสามารถฟ้องคดีอาญาได้ดังเช่นในปัจจุบัน มีความเหมาะสมหรือไม่” (N=200)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
มีความเหมาะสม	144	72.00
มีความไม่เหมาะสม	56	28.00

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าการที่ระบบการดำเนินคดีของไทยเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายสามารถฟ้องคดีอาญาได้ยังมีความเหมาะสมมากกว่า (ร้อยละ72.00) ผู้ที่มีความเห็นว่าไม่เหมาะสม (ร้อยละ28.00)

ตารางที่ 4.2.2.2 ความถี่และร้อยละการให้เหตุผลประกอบของผู้ที่เห็นว่าการให้ผู้เสียหายฟ้องคดีอาญาได้มีความเหมาะสม (N=144, ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

เหตุผลประกอบความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
ทำให้ผู้เสียหายได้มีโอกาสแก้แค้นทดแทนและบังคับเยียวยาความเสียหายที่ตนได้รับจากผู้ที่ทำให้เกิดคดีต่อตนได้อย่างเต็มที่	48	33.33
การฟ้องร้องดำเนินคดีของผู้เสียหายมีประสิทธิภาพและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลที่เกี่ยวข้อง	60	41.67
สามารถช่วยแบ่งเบาภาระและส่งเสริมสนับสนุนให้การดำเนินคดีของเจ้าพนักงานมีประสิทธิภาพ	59	40.97
สามารถตรวจสอบถ่วงดุลการดำเนินคดีของเจ้าพนักงานให้สุจริต โปร่งใสและเป็นไปในทางที่ชอบ	105	72.92
ทำให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปอย่างทั่วถึง โอกาสที่ผู้กระทำ ความผิดจะหลุดรอดจากการถูกดำเนินคดีมีน้อย	64	44.44
อื่นๆ	15	10.42

จากตารางพบว่า ผู้ที่มีความเห็นว่าการที่ระบบการดำเนินคดีของไทยเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายสามารถฟ้องคดีอาญาได้ดังเช่นในปัจจุบันว่ามีความเหมาะสม จำนวน 144 คน ตามตารางที่ 4.2.2.1 ให้เหตุผลว่า การฟ้องคดีของผู้เสียหายสามารถตรวจสอบถ่วงดุลการดำเนินคดีของเจ้าพนักงานให้สุจริต โปร่งใสและเป็นไปในทางที่ชอบมากที่สุด (ร้อยละ 72.92) รองลงมาคือ ทำให้

การดำเนินคดีอาญาเป็นไปอย่างทั่วถึง โอกาสที่ผู้กระทำความผิดจะหลุดรอดจากการถูกดำเนินคดีมีน้อย (ร้อยละ 44.44) การฟ้องร้องดำเนินคดีของผู้เสียหายมีประสิทธิภาพและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลที่เกี่ยวข้อง (ร้อยละ 41.67) และสามารถช่วยแบ่งเบาภาระและส่งเสริมสนับสนุนให้การดำเนินคดีของเจ้าพนักงานมีประสิทธิภาพ (ร้อยละ 40.97) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2.2.3 ความถี่และร้อยละการให้เหตุผลประกอบของผู้ที่เห็นว่าการให้ผู้เสียหายฟ้องคดีอาญาได้มีความไม่เหมาะสม (N=56, ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
การดำเนินคดีของผู้เสียหายมุ่งประสงค์ที่จะเอาผิดกับผู้ถูกฟ้องคดีให้ได้มากกว่าการค้นหาความจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดที่แท้จริงมาลงโทษ	20	35.71
การดำเนินคดีของผู้เสียหายขาดประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพในแต่ละคดีมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถและกำลังทุนทรัพย์ในการดำเนินคดีของผู้เสียหายแต่ละคน	32	57.14
สร้างภาระและความเดือดร้อนให้แก่ผู้ถูกฟ้องร้อง เพราะอาจถูกดำเนินคดีทั้งในส่วนของเจ้าพนักงานและผู้เสียหาย	15	26.79
ผู้บริสุทธิ์มีโอกาสถูกฟ้องร้องกล่าวหาได้มากเนื่องจากการฟ้องคดีของผู้เสียหายขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจโดยลำพังไม่ได้รับการถ่วงรอกมาก่อน	26	46.43
ส่งผลเสียต่อการฟ้องร้องดำเนินคดีของเจ้าพนักงาน โดยเฉพาะในกรณีที่เอกชนดำเนินคดีผิดพลาด ขาดประสิทธิภาพ ขาดความเอาใจใส่ รวมถึงสมรู้กันในการดำเนินคดี	27	48.21
กระทบต่อระบบการอำนวยความยุติธรรมทางอาญาของรัฐ เช่น การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและการให้ความช่วยเหลือในการดำเนินคดีแก่จำเลย การใช้มาตรการคุ้มครองพยาน หรือการใช้นโยบายทางอาญาดำเนินการกับผู้กระทำความผิด เช่น การไม่ดำเนินคดีเพื่อประโยชน์สาธารณะ การกันไว้เป็นพยาน ฯลฯ	21	37.50
ผู้เสียหายมักใช้การดำเนินคดีอาญาไปในทางที่ไม่ถูกต้อง เช่น การดำเนินคดีอาญาโดยมีเจตนาใช้เป็นข้อต่อรองบีบบังคับให้ชำระหนี้ทางแพ่งดำเนินคดีโดยมีมูลเหตุจงใจเพื่อกลั่นแกล้งผู้อื่นให้ได้รับความเสียหาย หรือฟ้องบุคคลผู้บริสุทธิ์รวมมาในคดีเพื่อประโยชน์แก่รูปคดี	29	51.79
อื่นๆ	2	3.57

จากตารางพบว่า ผู้ที่เห็นว่าการที่ระบบการดำเนินคดีของไทยเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายสามารถฟ้องคดีอาญาได้ดังเช่นในปัจจุบันว่ามีความไม่เหมาะสม ซึ่งมีจำนวน 56 คน ตามตารางที่ 4.2.2.1 ให้เหตุผลว่าเพราะการดำเนินคดีของผู้เสียหายขาดประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพในแต่ละคดีมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถและกำลังทุนทรัพย์ในการดำเนินคดีของผู้เสียหายแต่ละคน มากที่สุด (ร้อยละ 57.14) รองลงมาคือ ผู้เสียหายมักใช้การดำเนินคดีอาญาไปในทางที่ไม่ถูกต้อง (ร้อยละ 51.79) ส่งผลเสียต่อการฟ้องร้องดำเนินคดีของเจ้าพนักงาน (ร้อยละ 48.21) และผู้บริสุทธิ์มีโอกาสดูกฟ้องร้องกล่าวหาได้มากเนื่องจากการฟ้องคดีของผู้เสียหายขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจโดยลำพังไม่ได้รับการกลั่นกรองมาก่อน (ร้อยละ 46.43) ตามลำดับ

4.2.3 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการยกเลิกอำนาจฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหาย

ตารางที่ 4.2.3.1 ความถี่และร้อยละความคิดเห็นในคำถามว่า “ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากยกเลิกอำนาจฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหาย แล้วเพิ่มบทบาทให้ผู้เสียหายสามารถเข้ามีส่วนร่วมและตรวจสอบการดำเนินคดีของเจ้าพนักงานได้มากขึ้น” (N=200)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
เห็นด้วย	49	24.50
ไม่เห็นด้วย	151	75.50

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เห็นด้วยกับยกเลิกอำนาจฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหายมากกว่า (ร้อยละ 75.50) ผู้ที่เห็นด้วย (ร้อยละ 24.50)

ตารางที่ 4.2.3.2 ความถี่และร้อยละการให้เหตุผลประกอบของผู้ที่เห็นด้วยกับขกเลิกอำนาจฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหาย (N=49, ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

เหตุผลประกอบความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
จะทำให้การดำเนินคดีอาญาสอดคล้องกับประโยชน์ส่วนรวมและการคุ้มครองป้องกันความปลอดภัยของสังคมทั้งในส่วนการปราบปรามและการป้องกันการกระทำความผิด	25	51.02
จะทำให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปโดยเอกภาพด้วยกระบวนการที่ดีที่สุดเพียงครั้งเดียว มีมาตรฐานเดียวกัน คดีทุกเรื่องที่นำมาฟ้องร้องต่อศาลได้รับการตรวจสอบและกลับกรองมูลความผิด	37	75.51
ไม่ทำให้ช่องทางในการใช้สิทธิต่างๆ ของผู้เสียหายที่เคยมีน้อยไปกว่าเดิม ผู้เสียหายยังสามารถนำเสนอพยานหลักฐานของตนเพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลย เข้าร่วมดำเนินคดี ตรวจสอบการดำเนินคดีของเจ้าพนักงาน และมีช่องทางใช้สิทธิเยียวยาความเสียหายได้	29	59.18
จะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาทุกคนได้รับการคุ้มครองมากขึ้น มีโอกาสนำเสนอพยาน หลักฐานที่เป็นประโยชน์แก่ตนเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ได้ตั้งแต่ชั้นสอบสวน และผู้ฟ้องคดีทุกเรื่องมีฐานะเป็นคนกลางที่ต้องอำนวยความสะดวกธรรมแก่ทุกคน	27	55.10
สามารถแก้ไขปัญหาเอกชนใช้การดำเนินคดีอาญาไปในทางที่ไม่ถูกต้อง และผู้เสียหายที่จะใช้สิทธิยุติการดำเนินคดีก่อนศาลชี้ขาดตัดสินได้รับการดูแลให้เป็นไปตามหลักกฎหมายและโดยเหตุผลที่ถูกต้อง	27	55.10
อื่นๆ	1	2.04

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยกับการยกเลิกอำนาจฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหาย ตามตารางที่ 4.2.3.1 ให้เหตุผลว่า จะทำให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปโดยเอกภาพด้วยกระบวนการที่ดีที่สุดเพียงครั้งเดียว มีมาตรฐานเดียวกัน คดีทุกเรื่องที่นำมาฟ้องร้องต่อศาลได้รับการตรวจสอบและกลับกรองมูลความผิดมากที่สุด (ร้อยละ 75.51) รองลงมาคือ ไม่ทำให้ช่องทางในการใช้สิทธิต่างๆ ของผู้เสียหายที่เคยมีน้อยไปกว่าเดิม (ร้อยละ 59.18) จะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาทุกคนได้รับการคุ้มครองมากขึ้น (ร้อยละ 59.10) สามารถแก้ไขปัญหาเอกชนใช้การดำเนินคดีอาญาไปในทางที่ไม่ถูกต้อง (ร้อยละ 59.10) และจะทำให้การดำเนินคดีอาญาสอดคล้องกับประโยชน์ส่วนรวมและการคุ้มครองป้องกันความปลอดภัยของสังคม (ร้อยละ 51.02)

ตารางที่ 4.2.3.3 ความถี่และร้อยละการให้เหตุผลประกอบของผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับขกเลิกอำนาจฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหาย (N=49, ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

เหตุผลประกอบความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
การฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหายเป็นวัฒนธรรมในการควบคุมอาชญากรรมของไทยที่ตกทอดมาแต่อดีต ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้	14	9.27
การฟ้องร้องดำเนินคดีอาญาเป็นสิทธิที่สำคัญของของประชาชนที่ไม่อาจจำกัดได้	97	64.24
การดำเนินคดีโดยเจ้าพนักงานของไทยยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ โดยเฉพาะปัญหาการใช้ดุลพินิจที่ไม่เที่ยงธรรมหรือการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ	85	56.29
รัฐยังไม่สามารถรับภาระดำเนินคดีอาญาได้ทุกคดี รวมถึงไม่สามารถปราบปรามผู้กระทำความผิดได้อย่างทั่วถึง	68	45.03
จะทำให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการทำผิดทางอาญาไม่สามารถเยียวยาความเสียหายของตนได้	56	37.09
การให้ผู้เสียหายฟ้องคดีอาญาเป็นระบบการตรวจสอบและคานอำนาจในการดำเนินคดีของเจ้าพนักงานที่จำเป็นต้องคงไว้	85	56.29
อื่นๆ	9	5.96

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เห็นด้วยกับการยกเลิกอำนาจฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหาย ซึ่งมีจำนวน 151 คน ตามตารางที่ 4.2.3.1 ให้เหตุผลว่า การฟ้องร้องดำเนินคดีอาญาเป็นสิทธิที่สำคัญของของประชาชนที่ไม่อาจจำกัดได้ มากที่สุด (ร้อยละ 64.24) รองลงมาคือ การให้ผู้เสียหายฟ้องคดีอาญาเป็นระบบการตรวจสอบและคานอำนาจในการดำเนินคดีของเจ้าพนักงานที่จำเป็นต้องคงไว้ (ร้อยละ 56.29) การดำเนินคดีโดยเจ้าพนักงานของไทยยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ โดยเฉพาะปัญหาการใช้ดุลพินิจที่ไม่เที่ยงธรรมหรือการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ (ร้อยละ 56.29) รัฐยังไม่สามารถรับภาระดำเนินคดีอาญาได้ทุกคดี รวมถึงไม่สามารถปราบปรามผู้กระทำความผิดได้อย่างทั่วถึง (ร้อยละ 45.03) และจะทำให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการทำผิดทางอาญาไม่สามารถเยียวยาความเสียหายของตนได้ (ร้อยละ 37.09) ตามลำดับ

4.2.4 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการจำกัดขอบเขตการฟ้องคดีของผู้เสียหาย

ตารางที่ 4.2.4.1 ความถี่และร้อยละความคิดเห็นในคำถามว่า “หากท่านไม่เห็นด้วยกับการยกเลิกอำนาจฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหาย ท่านคิดว่าควรจะจำกัดขอบเขตการฟ้องคดีของผู้เสียหายลงบ้างหรือไม่” (N=151)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
ไม่ควรจำกัด	78	51.66
ควรจำกัด	73	48.34

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เห็นด้วยกับการยกเลิกอำนาจฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหาย ซึ่งมีจำนวน 151 คน ตามตารางที่ 4.2.3.1 มีความเห็นต่อไปว่า ไม่ควรที่จะจำกัดขอบเขตการฟ้องคดีของผู้เสียหายใกล้เคียงกับ (ร้อยละ 51.66) ผู้ที่เห็นควรจำกัดขอบเขตการฟ้องคดีของผู้เสียหายลง (ร้อยละ 48.34)

ตารางที่ 4.2.4.2 ความถี่และร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการจำกัดขอบเขตการฟ้องคดีของผู้เสียหาย (N=73, ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
ให้ผู้เสียหายสามารถฟ้องคดีได้ดั้งเดิม แต่ในการฟ้องคดีอาญาแผ่นดิน ให้แจ้งพนักงานอัยการทราบเพื่อเข้าร่วมในการดำเนินคดีโดยไม่ต้องทำการสอบสวน รวมถึงให้พนักงานอัยการมีอำนาจแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องและควบคุมการดำเนินคดีของผู้เสียหายได้อย่างเต็มที่	27	36.99
ให้ผู้เสียหายสามารถฟ้องคดีได้เฉพาะคดีความผิดต่อส่วนตัวหรือความผิดอันยอมความได้ ส่วนคดีอาญาแผ่นดินให้พนักงานอัยการแต่ฝ่ายเดียวมีอำนาจฟ้องคดี	13	17.81
ให้ผู้เสียหายฟ้องคดีได้เฉพาะกรณีที่เป็นคุณธรรมทางกฎหมายส่วนเอกชน และผลของการกระทำความผิดก่อให้เกิดความเสียหายแก่เอกชนมากกว่าสังคมส่วนรวม	4	5.48

ตารางที่ 4.2.4.2 ต่อ

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
<p>ให้ผู้เสียหายสามารถฟ้องคดีได้ในคดีความผิดส่วนตัวโดยแท้ที่มีผลกระทบเฉพาะเอกชนผู้เสียหาย หากเป็นคดีความผิดต่อส่วนตัวที่มีผลกระทบต่อรัฐแม้ผู้เสียหายจะสามารถฟ้องคดีได้แต่ต้องแจ้งให้พนักงานอัยการทราบและถ้าพนักงานอัยการเข้าดำเนินคดีดังกล่าวให้สิทธิฟ้องคดีของผู้เสียหายระงับไป ส่วนในคดีความผิดต่อแผ่นดินที่มีผู้เสียหายเป็นพิเศษยังให้ผู้เสียหายสามารถยื่นฟ้องคดีได้แต่ถ้ามูลคดีเดียวกันนั้นพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องด้วยต้องยึดสำนวนของอัยการเป็นหลัก ขณะที่คดีความผิดต่อแผ่นดินโดยแท้ให้ถือเป็นภาระกิจหลักของพนักงานอัยการไม่ให้เอกชนผู้เสียหายมีสิทธิฟ้องคดี</p>	28	38.36
โดยวิธีการอื่น	2	2.74

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เห็นด้วยกับการยกเลิกอำนาจฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหาย แต่เห็นควรจำกัดขอบเขตการฟ้องคดีของผู้เสียหายลง ซึ่งมีจำนวน 73 คน ตามตารางที่ 4.2.4.1 เห็นว่า ควรจำกัดขอบเขตลงโดยให้ผู้เสียหายสามารถฟ้องคดีได้ในคดีความผิดส่วนตัวโดยแท้ที่มีผลกระทบเฉพาะเอกชนผู้เสียหาย หากเป็นคดีความผิดต่อส่วนตัวที่มีผลกระทบต่อรัฐแม้ผู้เสียหายจะสามารถฟ้องคดีได้แต่ต้องแจ้งให้พนักงานอัยการทราบและถ้าพนักงานอัยการเข้าดำเนินคดีดังกล่าวให้สิทธิฟ้องคดีของผู้เสียหายระงับไป ส่วนในคดีความผิดต่อแผ่นดินที่มีผู้เสียหายเป็นพิเศษยังให้ผู้เสียหายสามารถยื่นฟ้องคดีได้แต่ถ้ามูลคดีเดียวกันนั้นพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องด้วยต้องยึดสำนวนของอัยการเป็นหลัก ขณะที่คดีความผิดต่อแผ่นดินโดยแท้ให้ถือเป็นภาระกิจหลักของพนักงานอัยการไม่ให้เอกชนผู้เสียหายมีสิทธิฟ้องคดี มากที่สุด (ร้อยละ 38.66) รองลงมาคือ ให้ผู้เสียหายสามารถฟ้องคดีได้ดั้งเดิมแต่ในการฟ้องคดีอาญาแผ่นดินให้แจ้งพนักงานอัยการทราบเพื่อเข้าร่วมในการดำเนินคดีโดยไม่ต้องทำการสอบสวน รวมถึงให้พนักงานอัยการมีอำนาจแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องและควบคุมการดำเนินคดีของผู้เสียหายได้อย่างเต็มที่ (ร้อยละ 36.99) ให้ผู้เสียหายสามารถฟ้องคดีได้เฉพาะคดีความผิดส่วนตัวหรือความผิดอันยอมความได้ ส่วนคดีอาญาแผ่นดินให้พนักงานอัยการแต่ฝ่ายเดียวมีอำนาจฟ้องคดี (ร้อยละ 17.81) และให้ผู้เสียหายฟ้องคดีได้เฉพาะกรณีที่เป็นคุณธรรมทางกฎหมายส่วนเอกชน และผลของการกระทำความผิดก่อให้เกิดความเสียหายแก่เอกชนมากกว่าสังคมส่วนรวม (ร้อยละ 5.48) ตามลำดับ

4.2.5 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการที่เหมาะสมสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพการฟ้องร้องดำเนินคดีโดยเจ้าพนักงาน

ตารางที่ 4.2.5.1 ความถี่และร้อยละความคิดเห็นในเรื่องมาตรการที่เหมาะสมสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพการฟ้องร้องดำเนินคดีโดยเจ้าพนักงาน (N=200, ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
เปิดโอกาสให้ผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาแนะนำเสนอพยานหลักฐานในชั้นสอบสวนฟ้องร้องได้มากขึ้น ตลอดจนกำหนดให้เจ้าพนักงานต้องเก็บรวบรวมหลักฐานดังกล่าวไว้ในสำนวนคดี เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบคำสั่งของผู้บังคับบัญชาหรือเจ้าพนักงานอื่นๆ ต่อไป	142	71.00
กำหนดให้การสอบสวนฟ้องร้องเป็นกระบวนการเดียวกันภายใต้การรับผิดชอบของพนักงานอัยการ	60	30.00
กำหนดให้พนักงานอัยการที่จะยุติการดำเนินคดีบางประเภทที่มีความร้ายแรงได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากศาล	41	20.50
กำหนดมาตรการสำหรับคดีความผิดบางประเภทที่มีความร้ายแรงให้มีผู้พิพากษาสอบสวน (Juge d'instruction) เป็นผู้ทำการสอบสวนมูลคดี	34	17.00
กำหนดมาตรการสำหรับคดีความผิดบางประเภทที่มีความร้ายแรงให้มีคณะลูกขุนเป็นผู้ทำการไต่สวนมูลคดี	11	5.50
กำหนดให้ผู้เสียหายที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่ฟ้องหรือยุติคดีด้วยเหตุใดๆ ของเจ้าพนักงานสามารถยื่นอุทธรณ์ต่ออัยการสูงสุดได้	84	42.00
กำหนดให้ผู้เสียหายสามารถตรวจสอบคำสั่งไม่ฟ้องของอัยการสูงสุดได้โดยการร้องขอต่อคณะกรรมการอิสระที่เลือกจากประชาชนทั่วไปเพื่อไต่สวนและเสนอความเห็นต่ออัยการสูงสุดอีกครั้งหนึ่ง	51	25.50
กำหนดให้ผู้เสียหายที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่ฟ้องหรือยุติคดีด้วยเหตุใดๆ ของอัยการสูงสุดสามารถยื่นคำร้องขอให้ศาลตรวจสอบคำสั่งได้	55	27.50
กำหนดให้ผู้เสียหายที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่ฟ้องหรือยุติคดีด้วยเหตุใดๆ ของอัยการสูงสุดเฉพาะกรณีคดีความผิดบางประเภทที่มีความรุนแรงให้สามารถยื่นคำร้องขอให้ศาลตรวจสอบคำสั่งได้	46	23.00
กำหนดมาตรการให้ผู้เสียหายที่ขอให้ตรวจสอบคำสั่งไม่ฟ้องหรือยุติคดีของเจ้าพนักงาน สามารถขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องคดีแทนเจ้าพนักงานได้ด้วย	36	18.00

ตารางที่ 4.2.5.1 ต่อ

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
กำหนดให้อัยการสูงสุดต้องรายงานคดีที่สำคัญและมีคำสั่งไม่ฟ้องต่อรัฐมนตรีที่สังกัด และให้รัฐมนตรีมีอำนาจตรวจสอบและกลับคำสั่งดังกล่าวได้ด้วย เพื่อให้ฝ่ายนิติบัญญัติอภิปรายหรือลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีผู้นั้นเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาได้	15	7.50
อื่นๆ	10	5.00

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในเรื่องมาตรการที่เหมาะสมสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพการฟ้องร้องดำเนินคดีว่า ควรเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหา นำเสนอพยานหลักฐานในชั้นสอบสวนฟ้องร้องได้มากขึ้น ตลอดจนกำหนดให้เจ้าพนักงานต้องเก็บรวบรวมหลักฐานดังกล่าวไว้ในสำนวนคดี เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบคำสั่งของผู้บังคับบัญชาหรือเจ้าพนักงานอื่นๆ ต่อไปมากที่สุด (ร้อยละ 71.00) รองลงมาคือ กำหนดให้ผู้เสียหายที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่ฟ้องหรือยุติคดีด้วยเหตุใดๆ ของเจ้าพนักงานสามารถยื่นอุทธรณ์ต่ออัยการสูงสุดได้ (ร้อยละ 42.00) กำหนดให้การสอบสวนฟ้องร้องเป็นกระบวนการเดียวกันภายใต้การรับผิดชอบของพนักงานอัยการ (ร้อยละ 30.00) และกำหนดให้ผู้เสียหายที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่ฟ้องหรือยุติคดีด้วยเหตุใดๆ ของอัยการสูงสุดสามารถยื่นคำร้องขอให้ศาลตรวจสอบคำสั่งได้ (ร้อยละ 27.50) ตามลำดับ

4.2.6 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการที่เหมาะสมสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพการฟ้องร้องดำเนินคดีโดยผู้เสียหาย

ตารางที่ 4.2.6.1 ความถี่และร้อยละความคิดเห็นในเรื่องมาตรการที่เหมาะสมสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพการฟ้องร้องดำเนินคดีโดยผู้เสียหาย (N=151, ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
เมื่อผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีอาญาต่อศาลให้ส่งสำเนาคำฟ้องแก่พนักงานอัยการด้วย	54	35.76
กำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้เสียหายที่ยื่นฟ้องคดีวางค่าธรรมเนียมศาล และเมื่อคดีถึงที่สุดศาลพิพากษายกฟ้องก็ให้อำนาจศาลริบค่าธรรมเนียมดังกล่าวได้ด้วย	18	11.92
กำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้เสียหายที่ยื่นฟ้องคดีเองวางหลักทรัพย์เพื่อประกันความเสียหายของผู้ถูกฟ้องและเมื่อคดีถึงที่สุดศาลพิพากษายกฟ้องผู้เสียหายก็ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้เสียหายจ่ายค่าเสียหายได้ด้วย	48	31.79
กำหนดโทษทางอาญาเพิ่มเติมให้เอาผิดกับเอกชนที่ดำเนินคดีอาญาโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือโดยประมาท แม้ไม่ถึงขั้นนำความอันเป็นเท็จมาฟ้องร้องกล่าวหากัน	52	34.44
กำหนดเงื่อนไขในการใช้อำนาจฟ้องคดีของผู้เสียหายให้ทำได้ก็ต่อเมื่อได้ผ่านกระบวนการประนีประนอมยอมความคดีต่อหน้าเจ้าพนักงานที่ได้รับแต่งตั้งจากรัฐเสียก่อน หากกระบวนการดังกล่าวไม่สำเร็จผู้เสียหายจึงจะได้รับอนุญาตให้ฟ้องคดีได้	31	20.53
กำหนดเงื่อนไขในการใช้อำนาจฟ้องคดีของผู้เสียหายในความผิดอาญาบางประเภทจะฟ้องได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากอัยการสูงสุดหรือเจ้าพนักงานอื่นตามกฎหมาย	17	11.26
ให้ศาลนำระบบไต่สวนมาใช้ในการไต่สวนมูลฟ้องคดีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์อย่างแท้จริง โดยมีบทบาทในการค้นหาความจริงมากขึ้นทั้งข้อเท็จจริงที่เป็นรายละเอียดแห่งคดีและพฤติการณ์ที่อาจเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตของผู้เสียหาย	73	48.34
ถ้าศาลไต่สวนมูลฟ้องแล้วสั่งว่าคดีไม่มีมูลไม่ตัดอำนาจของพนักงานอัยการที่จะฟ้องใหม่เมื่อได้ทำการสอบสวนความผิดนั้น	52	34.44

ตารางที่ 4.2.5.1 ต่อ

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
กำหนดให้พนักงานอัยการสามารถเข้าร่วมเป็นโจทก์ได้โดยไม่ยกเว้น แม้ในคดีความผิดต่อส่วนตัวถ้าเห็นว่าการดำเนินคดีกระทบต่อสังคมส่วนรวม	50	33.11
ให้อำนาจพนักงานอัยการหรือเจ้าพนักงานอื่นตามกฎหมายในการขอ อนุญาตต่อศาลให้ยุติการดำเนินคดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องได้หากพิจารณาเห็นว่าเพื่อ สาธารณะประโยชน์ไม่ควรที่จะดำเนินคดีอาญานั้นในศาลต่อไป	14	9.27
จำกัดระยะเวลาการถอนฟ้อง ถอนคำร้องทุกข์ ขอมความของผู้เสียหาย ให้กระทำได้ในระยะเวลาสั้นลง เพื่อควบคุมการยุติคดีตามอำเภอใจของ ผู้เสียหายและไม่ให้ผู้เสียหายใช้คดีอาญาเป็นเครื่องมือบีบบังคับจำเลย	27	17.88
ในคดีที่เอกชนฟ้องแล้วถอนฟ้องหรือไม่ดำเนินคดีต่อไปภายในเวลา อันสมควร ให้เจ้าหน้าที่ศาลรายงานต่อพนักงานอัยการ เพื่อพิจารณาว่าการถอน ฟ้องนั้นสุจริตหรือไม่ เพื่อประโยชน์สาธารณะสมควรจะดำเนินคดีนั้นต่อไป หรือไม่ และให้เจ้าพนักงานมีอำนาจเข้าดำเนินคดีนั้นต่อไปได้	41	27.15
ให้จัดตั้งองค์กรเฉพาะขึ้นมาทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการฟ้องร้อง ดำเนินคดีอาญาของผู้เสียหาย	21	13.91
อื่นๆ	2	1.32

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เห็นด้วยกับการยกเลิกอำนาจฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหาย ซึ่งมีจำนวน 151 คน ตามตารางที่ 4.2.3.1 มีความคิดเห็นในเรื่องมาตรการที่เหมาะสมสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพการฟ้องร้องดำเนินคดีว่า ควรให้ศาลนำระบบไต่สวนมาใช้ในการไต่สวนมูลฟ้องคดีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์อย่างแท้จริง โดยมีบทบาทในการค้นหาความจริงมากขึ้นทั้งข้อเท็จจริงที่เป็นรายละเอียดแห่งคดีและพฤติการณ์ที่อาจเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตของผู้เสียหายมากที่สุด(ร้อยละ 48.34) รองลงมาคือ เมื่อผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีอาญาต่อศาลให้ส่งสำเนาคำฟ้องแก่พนักงานอัยการด้วย (ร้อยละ 35.76) กำหนดโทษทางอาญาเพิ่มเติมให้เอาผิดกับเอกชนที่ดำเนินคดีอาญาโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือโดยประมาท แม้ไม่ถึงขั้นนำความอันเป็นเท็จมาฟ้องร้องกล่าวหากัน (ร้อยละ 34.44) ถ้าศาลไต่สวนมูลฟ้องแล้วตั้งว่าคดีไม่มีมูลไม่ตัดอำนาจของพนักงานอัยการที่จะฟ้องใหม่เมื่อได้ทำการสอบสวนความผิดนั้น(ร้อยละ 34.44) กำหนดให้พนักงานอัยการสามารถเข้าร่วมเป็นโจทก์ได้โดยไม่ยกเว้นแม้ในคดีความผิดต่อส่วนตัวถ้าเห็นว่าการดำเนินคดีดังกล่าวกระทบต่อสังคมส่วนรวม (ร้อยละ 33.11) และกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้เสียหายที่ยื่นฟ้องคดีเองวางหลักทรัพย์เพื่อประกันความเสียหายของผู้ถูกฟ้องและเมื่อคดีถึงที่สุดศาล

พิพากษาปกป้องผู้เสียหายก็ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้เสียหายจ่ายค่าเสียหายได้ด้วย (ร้อยละ 31.79) ตามลำดับ

ข้อมูลความเห็นเกี่ยวกับการให้ผู้เสียหายฟ้องร้องดำเนินคดีอาญาสรุปได้ว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามซึ่งมีสัดส่วนการประกอบอาชีพผู้พิพากษา พนักงานอัยการ ตำรวจ ทนายความ และบุคคลทั่วไปใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่มีการการศึกษาในระดับปริญญาตรีทางกฎหมาย หรือปริญญาด้านกฎหมายที่สูงกว่า และมีผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 20.00 ที่เคยเกี่ยวข้องเป็นผู้เสียหาย หรือโจทก์ หรือเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา มีความเห็นว่า

การที่ระบบการดำเนินคดีของไทยเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายสามารถฟ้องคดีอาญาได้ มีผู้เห็นว่ายังมีความเหมาะสมมากกว่า (ร้อยละ 72.00) ผู้ที่มีความเห็นว่ามันไม่เหมาะสม (ร้อยละ 28.00) โดยเหตุผลของผู้ที่เห็นว่ามันเหมาะสม ส่วนใหญ่มองว่าการฟ้องคดีของผู้เสียหายสามารถตรวจสอบถ่วงดุลการดำเนินคดีของเจ้าพนักงานให้สุจริต โปร่งใสและเป็นไปในทางที่ชอบ รองลงมาคือ ทำให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปอย่างทั่วถึง โอกาสที่ผู้กระทำความผิดจะหลุดรอดจากการถูกดำเนินคดีมีน้อย การฟ้องร้องดำเนินคดีของผู้เสียหายมีประสิทธิภาพและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลที่เกี่ยวข้อง และสามารถช่วยแบ่งเบาภาระและส่งเสริมสนับสนุนให้การดำเนินคดีของเจ้าพนักงานมีประสิทธิภาพได้ ตามลำดับ ขณะที่ผู้เห็นว่าไม่เหมาะสมให้เหตุผลว่าการดำเนินคดีของผู้เสียหายขาดประสิทธิภาพมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้เสียหายมักใช้การดำเนินคดีอาญาไปในทางที่ไม่ถูกต้อง การฟ้องคดีของผู้เสียหายส่งผลเสียต่อการฟ้องร้องดำเนินคดีของเจ้าพนักงาน และผู้บริสุทธิ์มีโอกาสถูกฟ้องร้องกล่าวหาได้มากเนื่องจากการฟ้องคดีของผู้เสียหายขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจโดยลำพังไม่ได้รับการกลั่นกรองมาก่อน ตามลำดับ

ขณะเดียวกันยังพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามไม่เห็นด้วยกับขกเลิกอำนาจฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหายมากกว่า (ร้อยละ 75.50) ผู้ที่เห็นด้วย (ร้อยละ 24.50) โดยเหตุผลของผู้ที่ไม่เห็นด้วยมองว่าการฟ้องร้องดำเนินคดีอาญาเป็นสิทธิที่สำคัญของประชาชนที่ไม่อาจจำกัดได้มากที่สุด รองลงมาคือ การให้ผู้เสียหายฟ้องคดีอาญาเป็นระบบการตรวจสอบและคานอำนาจในการดำเนินคดีของเจ้าพนักงานที่จำเป็นต้องคงไว้ และการดำเนินคดีโดยเจ้าพนักงานของไทยยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ โดยเฉพาะปัญหาการใช้ดุลพินิจที่ไม่เที่ยงธรรมหรือการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ตามลำดับ ขณะที่ผู้เห็นด้วยกับการยกเลิกอำนาจฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหายให้เหตุผลว่าจะทำให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปโดยเอกภาพด้วยกระบวนการที่ดีที่สุดเพียงครั้งเดียว มีมาตรฐานเดียวกัน คดีทุกเรื่องก็นำมาฟ้องร้องต่อศาล ได้รับการตรวจสอบและกลั่นกรองมูลความผิดมากที่สุด รองลงมาคือ ไม่ทำให้ช่องทางในการใช้สิทธิต่างๆ ของผู้เสียหายที่เคยมีน้อยไปกว่าเดิม จะทำให้ผู้

ถูกกล่าวหาทุกคนได้รับการคุ้มครองมากขึ้น และสามารถแก้ไขปัญหาเอกชนใช้การดำเนินคดีอาญาไปในทางที่ไม่ถูกต้อง ตามลำดับ

แต่อย่างไรก็ดี ผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการยกเลิกอำนาจฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหายดังกล่าวประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 48.34) มีความเห็นต่อไปว่า ควรจำกัดขอบเขตการฟ้องคดีของผู้เสียหายลงบ้าง โดยเห็นควรจำกัดขอบเขตให้ผู้เสียหายสามารถฟ้องคดีได้ในคดีความผิดส่วนตัว โดยแท้ที่มีผลกระทบเฉพาะเอกชนผู้เสียหาย หากเป็นคดีความผิดต่อส่วนตัวที่มีผลกระทบต่อรัฐแม้ผู้เสียหายจะสามารถฟ้องคดีได้แต่ต้องแจ้งให้พนักงานอัยการทราบและถ้าพนักงานอัยการเข้าดำเนินคดีดังกล่าวให้สิทธิฟ้องคดีของผู้เสียหายระงับไป ส่วนในคดีความผิดต่อแผ่นดินที่มีผู้เสียหายเป็นพิเศษยังให้ผู้เสียหายสามารถยื่นฟ้องคดีได้แต่ถ้ามูลคดีเดียวกันนั้นพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องด้วยต้องยึดสำนวนของอัยการเป็นหลัก ขณะที่คดีความผิดต่อแผ่นดินโดยแท้ให้ถือเป็นภาระกิจหลักของพนักงานอัยการ ไม่ให้เอกชนผู้เสียหายมีสิทธิฟ้องคดี มากที่สุด

ความความคิดเห็นในเรื่องมาตรการที่เหมาะสมสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพการฟ้องร้องดำเนินคดีปรากฏว่า ในส่วนการดำเนินคดีของเจ้าพนักงานมีผู้เห็นควรเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาแนะนำเสนอพยานหลักฐานในชั้นสอบสวนฟ้องร้องได้มากขึ้น ตลอดจนกำหนดให้เจ้าพนักงานต้องเก็บรวบรวมหลักฐานดังกล่าวไว้ในสำนวนคดี เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบคำสั่งของผู้บังคับบัญชาหรือเจ้าพนักงานอื่นๆ ต่อไปมากที่สุด รองลงมาคือ กำหนดให้ผู้เสียหายที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่ฟ้องหรือยุติคดีด้วยเหตุใดๆ ของเจ้าพนักงานสามารถยื่นอุทธรณ์ต่ออัยการสูงสุดได้ กำหนดให้การสอบสวนฟ้องร้องเป็นกระบวนการเดียวกันภายใต้การรับผิดชอบของพนักงานอัยการ และกำหนดให้ผู้เสียหายที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่ฟ้องหรือยุติคดีด้วยเหตุใดๆ ของอัยการสูงสุดสามารถยื่นคำร้องขอให้ศาลตรวจสอบคำสั่งได้ ตามลำดับ ส่วนการดำเนินคดีของผู้เสียหายซึ่งมีผู้ให้ความเห็นส่วนหนึ่งให้เห็นควรยกเลิกอำนาจฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหาย ผู้ที่ไม่เห็นด้วยยังได้มีความเห็นในเรื่องมาตรการที่เหมาะสมในการควบคุมตรวจสอบการดำเนินคดีอาญาว่า ควรให้ศาลนาระบบไต่สวนมาใช้ในการไต่สวนมูลฟ้องคดีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์อย่างแท้จริง โดยมีบทบาทในการค้นหาความจริงมากขึ้นทั้งข้อเท็จจริงที่เป็นรายละเอียดแห่งคดีและพฤติการณ์ที่อาจเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตของผู้เสียหายมากที่สุด รองลงมาคือ เมื่อผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีอาญาต่อศาลให้ส่งสำเนาคำฟ้องแก่พนักงานอัยการด้วย กำหนดโทษทางอาญาเพิ่มเติมให้เอาผิดกับเอกชนที่ดำเนินคดีอาญาโดยไม่มีเหตุอันสมควรแม้ไม่ถึงขั้นนำความอันเป็นเท็จมาฟ้องร้องกล่าวหากัน ถ้าศาลไต่สวนมูลฟ้องแล้วสั่งว่าคดีไม่มีมูลไม่ตัดอำนาจของพนักงานอัยการที่จะฟ้องใหม่ กำหนดให้พนักงานอัยการสามารถเข้าร่วมเป็นโจทก์ได้โดยไม่ยกเว้นแม้ในคดีความผิดต่อส่วนตัวถ้าเห็นว่า

การดำเนินคดีดังกล่าวกระทบต่อสังคมส่วนรวม และกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้เสียหายที่ยื่นฟ้องคดี
เองวางหลักทรัพย์เพื่อประกันความเสียหายของผู้ถูกฟ้อง ตามลำดับ